

IZVEDBENE NALOGE V LETU 2013 IN ANALIZA KAKOVOSTI PO PODROČJIH

UVOD

V letu 2013 ostaja največji izziv pri zagotavljanju in krepitevi kakovosti na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani (v nadaljevanju: fakulteta) iskanje rešitev za ključne probleme *sistemske narave*, ki so v veliki meri (vendar ne izključno) povezani z vedno bolj omejenim obsegom javnih finančnih sredstev, kar začenja resno ogrožati izvajanje temeljnih dejavnosti fakultete. Med temi problemi velja (ponovno) poudariti zlasti:

- *izrazito slabo številčno razmerje med učitelji ter znanstvenimi sodelavci in študenti* (ki je skoraj trikrat manj ugodno od povprečja na Univerzi v Ljubljani),
- *ne povsem ustrezen model študija prava*, saj se za možnost opravljanja običajnih pravniških poklicev v pravosodju zahteva dvostopenjska bolonjska izobrazba, zaradi česar si fakulteta prizadeva za uvedbo enovitega petletnega študija.

Poleg izpostavljenih problemov sistemske narave se je fakulteta pri zagotavljanju kakovosti tudi letos soočila še z vrsto konkretnih izzivov, ki so v nadaljevanju tega poročila opredeljeni po različnih področjih delovanja fakultete. Uvodoma pa to poročilo (v predlagani obliki tabele) na kratko ovrednoti zaključne sklepne predloge oziroma pobude iz poročila o kakovosti za leto 2012:

Ukrep oz. predlog ukrepa iz poročila o kakovosti 2012	Status ukrepa oz. predloga	Obrazložitev
Organizacija seminarjev o pravnem pisanju	Delno izvedeno	V študijskem letu 2012/2013 je sicer prišlo do izvedbe posebnega seminarja o pravnem pisanju in raziskovanju, a fakulteta ni uspela v celoti preučiti možnosti za uvedbo izbirnega predmeta s tovrstno tematiko, ki bi se izvajal v sodelovanju s knjižnico PF.
Objavljanje diplomskih nalog na spletu	V teku	Fakulteta se je že pred časom odločila, da bo svoja zaključna dela hranila na univerzitetnem strežniku, in sicer preko portala RUL (Repozitorij Univerze v Ljubljani), ki omogoča zbiranje in hranjenje elektronskih oblik zaključnih del študija ter objav zaposlenih na Univerzi in raziskovalnih podatkov. Ker projekt RUL še ni dokončan do faze, ki bi to omogočal, objava zaključnih del študentov naše fakultete zaenkrat še ni mogoča. Kljub temu je fakulteta v študijskem letu 2012/13 pripravila vse ustrezne podlage oziroma sprejela še zadnje ukrepe, ki ji omogočajo, da lahko po tem, ko bo to tudi tehnično omogočeno s strani UL, kar najhitreje poskrbi za objavo diplomskih in drugih zaključnih del na spletu: <ul style="list-style-type: none">- sprememba oziroma prilagoditev <i>Pravilnika o diplomski nalogi</i>, ki študentom sedaj nalaga, da morajo končno različico svojega zaključnega dela oddati tudi v Word formatu;- odprtje posebnih elektronskih naslovov, na katerih se sedaj zbirajo vsa zaključna dela (diplomska, magistrska in doktorska);

		<p>- študenti lahko v izjavi o avtorstvu, ki je obvezni del vsakega zaključnega dela na fakulteti, dajo soglasje za objavo svojega dela na svetovnem spletu.</p>
Preučitev možnosti ponovne uvedbe sprejemnega izpita	V teku	<p>Razprava o možnosti ponovne uvedbe sprejemnega izpita se je v preteklem letu na fakulteti nadaljevala na ravni (neformalnih) razgovorov, a konkretni predlogi še niso bili izdelani do te mere, da bi lahko o njih odločali organi fakultete.</p>
Ponovna obuditev založniške dejavnosti	Ostaja na ravni predloga	<p>Fakulteta je v letu 2013 samostojno ali kot sozaložnik izdala pet novih publikacij in najnovejšo številko serijske publikacije Zbornik znanstvenih razprav, vendar v tem obdobju ni prišlo do nadaljnjih korakov k obuditvi založniške dejavnosti, ki bi jih bilo mogoče označiti kot nastavke celovite, sistematične rešitve.</p> <p>V tem času je sicer fakulteta na tem področju zgleđno sodelovala z nekaterimi drugimi založbami in zavodi, ki opravljajo založniško dejavnost.</p>
Prenova doktorskega študija	V teku	<p>Fakulteta je v preteklem letu naredila prve korake k dosegu tega cilja: oblikovan je bil izhodiščni dokument z oceno stanja (ključnimi težavami trenutne zasnove doktorskega študija) in izhodiščnimi predlogi različnih možnih smeri za prenavo študija, ki ga je (prvič) obravnavala tudi Komisija za doktorski študij, čeprav se do omenjenih izhodišč še ni (vsebinsko) opredelila oziroma podala dokončnega stališča o nadaljnjih korakih v zvezi s prenavo.</p>
Ureditev evidenc mednarodnih in domačih raziskovalnih vpetosti ter prijav na raziskave	Delno izvedeno	<p>V okviru t.i. mednarodne pisarne se je začela vzpostavljati enotna evidenca <i>mednarodnih</i> raziskovalnih vpetosti ter prijav fakultete na raziskave.</p> <p>Na ravni fakultete še ni opredeljenega zbirnega mesta za beleženje dejavnosti fakultete oziroma njenih članov v okviru <i>domačih</i> raziskovalnih projektov.</p>
Uravnoteženje semestrov glede izpitnih obveznosti	Izvedeno	<p>Fakulteta je ponovno pregledala stanje glede študijskih obveznosti posameznega letnika, predvsem v povezavi z opravljanjem izpitov po prvem in drugem semestru, kjer je bilo v preteklih letih ugotovljeno, da prihaja do določenih neravnovesij glede obveznosti študentov.</p> <p>Glede možnih rešitev v tem oziru je bilo ugotovljeno, da za ustrežnejšo razporeditev dela študentov preko celotnega študijskega leta pozitivno vpliva tudi priznavanje večje teže oziroma pomena vmesnim študijskim obveznostim (npr. pozitivna ocena na kolokviju kot predpogoj za pristop k izpitu), kar pa je glede na študijski program v različnih oblikah zagotovljeno pri večini predmetov na fakulteti.</p>
Priprava analize študentskih anket	Delno izvedeno	<p>Fakulteta je v letu 2013 izvajala študentsko anketo v skladu s pravili, pripravila analizo rezultatov in jih delno posredovala posameznim pedagogom. V letu 2014 želi fakulteta še izboljšati posredovanje rezultatov študentske ankete odgovornim osebam za posamezna področja na fakulteti ter tako omogočiti in okrepiti aktivnosti na</p>

		fakulteti, ki se nanašajo na analizo rezultatov študentske ankete.
Izdelava kadrovske strategije in kadrovskih načrtov	Delno izvedeno	V letu 2013 je fakulteta začela z vzpostavljanjem celovitega sistema upravljanja s kadri: s postopnim uvajanjem ukrepov, kakršna sta na primer priprava t.i. kariernih načrtov zaposlenih po posameznih katedrah in uvedba letnih razgovorov, se povečuje preglednost nad (prihodnjimi) zaposlitvenimi potrebami ter posledično učinkovitejše načrtovanje kadrovske politike, zlasti v povezavi s pripravo reforme študijskega programa.

Ob oceni stanja po posameznih področjih poročilo v zaključku navaja predloge konkretnih ukrepov v zvezi z opredeljenimi pomanjkljivostmi oziroma izzivi.

IZOBRAŽEVANJE

Najpomembnejši dejavnik, ki je **zaznamoval gibanje kazalnikov kakovosti** v letu 2013 (poleg v uvodu že omenjenega finančnega položaja fakultete) (po)ostaja potreba po *prenovi študijskega programa* ter vzpostavitev *enovitega petletnega magistrskega študija prava*.

V tem okviru pa je treba v prejšnjem letu posebej izpostaviti še izzive v zvezi z *začetkom izvajanja drugostopenjskega študija* v okviru bolonjskega študijskega programa.

Ne glede na težavna (izvedbena) vprašanja, ki se odpirajo v zvezi s tema (medsebojno) povezanima problemoma in nezavidljiv finančni položaj fakultete, pa lahko ugotovimo, da so bili v preteklem letu narejeni (prvi) uspešni koraki pri reševanju teh problemov. Na ravni fakultete se je ponovno obudila intenzivna razprava o (vsebinski) prenovi obstoječega študijskega programa oziroma o programu enovitega petletnega magistrskega študija prava.¹ Ne glede na končni izid omogoča že sama odprta razprava o tem sklopu vprašanj z vključitvijo vseh ključnih deležnikov *opredelitev ključnih prednosti in slabosti* obstoječega programa ter *interesov* vseh udeleženi ter *ciljev* samega pravnega izobraževanja, kar je pravzaprav (pred)pogoj za zagotavljanje kakovosti le-tega. Glede na dejanske okoliščine je treba v letu 2013 pozitivno ovrednotiti tudi zahtevne priprave na in začetek izvajanja drugostopenjskega študija v okviru bolonjskega študijskega programa. Ker se za opravljanje vseh ključnih pravnih del v pravosodju zahteva diploma prve in druge stopnje bolonjskega študijskega programa in glede na (popoln) umik finančnih sredstev, potrebnih za izvajanje tega dela študijskega programa s strani države, so bile pravočasne prilagoditve (zmanjšanje obsega kontaktnih ur v razpisnem študijskem programu) in začetek izvajanja t.i. petega letnika pravnega študija bistvenega pomena za zagotavljanje celovitosti in kakovosti pravnega izobraževanja.

Sicer ostaja **zanimanje za študij** prava tudi v vedno bolj zaostrenih zunanjih okoliščinah (npr. manjšanje generacij, zasičenost trga, naraščajoča brezposelnost) v letu 2013 sorazmerno veliko. Kljub temu je fakulteta v namen celovite **predstavitve pravnega študija** (poleg ponovno dobro obiskanih informativnih dnevov) v sodelovanju s številnimi srednjimi šolami po Sloveniji organizirala tudi vrsto predstavitev študija in obštudijskih dejavnosti, ki potekajo na fakulteti. Omenjene predstavitvene dejavnosti pa je skušala fakulteta kar v največji meri uskladiti s svojim vsakoletnim ciljem, in sicer,

¹ Na 6. seji Senata Pravne fakultete Univerze v Ljubljani z dne 17. 4. 2013 je bila namreč imenovana nova delovna skupina za reformo študijskega programa prve in druge stopnje Pravne fakultete, v kateri so bile zastopane vse katedre. Ta delovna skupina je do konca septembra 2013 izdelala novi osnutek enovitega petletnega študijskega programa, ki je bil v naslednjih mesecih že predmet razprav tako na ravni posameznih kateder kot na ravni celotne fakultete, ki še ni (v celoti) zaključena.

doseči da se na študij vsako leto vpišejo študenti in študentke s čim ustrežnejšimi sposobnostmi za študij prava.

V skladu s tem fakulteta tudi v letu 2013 ni odstopila od svojih prizadevanj za ponovno uvedbo **sprejemnega izpita** za vpis na študij prava, ki je na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani nekoč že obstajal.

Pri **vpisu** na redni študij je v letu 2013 prišlo do bistvenega znižanja razpisanih mest, saj je bilo razpisanih le 256 mest (število razpisanih mest za izredni študij je ostalo nespremenjeno: 160). Gre za znatno znižanje v primerjavi s preteklimi leti (letu 2012 je bilo razpisanih 320 mest za redni študij in 160 za izredni, v letu 2011 pa 380 za redni in 200 za izredni študij) ter (posledično) do upada števila (prvič) vpisanih študentov v prvi letnik. Ker je bilo v preteklih letih zmanjšanje števila vpisanih opredeljeno kot eden od fakultetnih ciljev v zvezi z zagotavljanjem kakovosti, je fakulteta hkrati ves čas poudarjala, da bo to storila z lastno strategijo nadzorovanega manjšanja mest prek večletnega obdobja, saj je ocenila, da bo mogoče tako ustrezneje izvesti prilagoditev zmanjšanega števila vpisanih novim razmeram brez negativnih posledic za dinamiko in kakovost dela na fakulteti.² Posledice tega zmanjšanja na kakovost pa bo mogoče celovito oceniti šele v prihodnjih letih.

Nizka **prehodnost študentov** (zlasti med 1. in 2. letnikom študija) ter posledično dolgo povprečno **trajanje študija** podobno kot v preteklih letih ostajata pomembna dejavnika, ki negativno vplivata na enega od vidikov kakovost izobraževalnega procesa. Tako je bila prehodnost v študijskem letu 2012/2013 iz prvega v drugi letnik pri rednih študentih 41,3% (ter 36,6% pri izrednih), trajanje študija (po podatkih še za stari dodiplomski študijski program) pa je v povprečju trajalo 76 mesecev za izredni študij in 95 mesecev za redni študij. Glede na to ni presenetljivo, da uspe študij v rednem roku dokončati relativno malo študentov, čeprav so bila pričakovanja glede dokončanja študija prve generacije vpisanih na bolonjski študijski program in bodočega vpisa na drugo stopnjo še bolj črnogleda: do začetka študijskega leta 2013/2014 je namreč prvostopenjski bolonjski program zaključilo 77 študentov, in se na drugo stopnjo bolonjskega študijskega programa *prvič* vpisalo 83 študentov (75 diplomantov 1. stopnje na PF UL, 5 tujcev in 3 kandidati, ki so pogoje za vpis izpolnili tako, da so prej uspešno opravili diferencialne izpite t.i. pripravljalnega letnika). Upoštevajoč navedene podatke lahko torej glede **prehoda med prvo in drugo stopnjo** ugotovimo, da večina študentov ni izkoristila možnosti absolventskega leta, poleg tega pa se je večina tistih, ki so študij na prvi stopnji že uspeli zaključiti, odločila za neposreden prehod (nadaljnji vpis) na študij druge stopnje. Čeprav podatkov o tem fakulteta še ni pridobila, lahko ocenimo, da obstaja majhna verjetnost, da so diplomanti prve stopnje študij na drugi stopnji nadaljevali drugod.

Sicer **število diplomantov** ostaja relativno visoko predvsem zaradi študentov, ki študij zaključujejo po starem programu: v letu 2013 jih je po starem programu diplomiralo skupaj 275. Kot je bilo v preteklih letih že omenjeno, je edina pozitivna plat teh podatkov to, da kažejo na ohranjanje trajne skrbi fakultete za visoko raven študijskih standardov in kakovost njenih diplomantov, ki jih ne želi za vsako ceno podrežati pragmatičnim interesom.

Tabela 1: Stanje vpisa – študijsko leto 2012/13 (bolonjski program I. stopnja in stari univerzitetni program)

Letnik/način in vrsta vpisa	Redni in izredni	Redni skupaj	Prvi vpis	Ponovni vpis	Izredni skupaj	Prvi vpis	Ponovni vpis
-----------------------------	------------------	--------------	-----------	--------------	----------------	-----------	--------------

² Kljub temu je v študijskem letu 2013/2104 do znižanja števila vpisanih prišlo tudi zaradi državne intervencije (Sklep Vlade RS o soglasju k omejitvam vpisa v dodiplomske in enovite magistrske študijske programe na javnih in koncesioniranih visokošolskih zavodih v študijskem letu 2013/2014).

I. stopnja skupaj	1359	1079	851	228	280	205	75
1.	608	495	327+2*	166	113	70+1*	42
2.	341	279	230+1*	48	62	44+1*	17
3.	292	194	180	14	98	82	16
4.	118	111	111	0	7	7	0

UNI stari program	461	227	227	0	234	233	1
1.	0	0	0	0	0	0	0
2.	0	0	0	0	0	0	0
3.	0	0	0	0	0	0	0
4.	88	0	0	0	88	87	1
<i>Dodatno leto</i>	296	176	176	0	120	120	0
<i>Podaljšanje statusa po dodatnem letu</i>	77	51	51	0	26	26	0

I.stopnja in UNI	1820	1305	1078	227	512	436	76
-------------------------	-------------	-------------	-------------	------------	------------	------------	-----------

* Podaljšanje statusa

Konec študijskega leta 2012/2013 je na fakulteti diplomirala prva generacija *prve* stopnje bolonjskega študijskega programa. Bolonjski študijski program je bil sicer zasnovan tako, da omogoča že zaposljivost diplomantov *prve* stopnje, vendar **v primerjavi z diplomanti starega programa**, le v tistih poklicih, ki ne zahtevajo opravljanja pravniškega državnega izpita. Čeprav podatkov o zaposljivosti diplomantov *prve* stopnje bolonjskega študija še ni, velja ponoviti, da izkušnje s pravnim študijem v sorodnih okoljih in pravnih sistemih pokazale, da se takšna ureditev v praksi ni izkazala za ustrezno in da se za resno pravniško delo vedno pričakuje diploma druge bolonjske stopnje. V luči teh izkušenj in zahtev pravosodja si torej fakulteta še naprej prizadeva za prehod na enovit petletni študijski program.

Doktorski študij v primerjavi s preteklimi leti v letu 2013 ni doživel bistvenih sprememb, zato je smiselno ponovno na kratko opomniti na ključne pomanjkljivosti, ki so bile izpostavljene že v preteklih letih: preveliko število razpisanih mest, otežena možnost preverjanja minimalnih vstopnih pogojev, nizka prehodnost, prevelika delitev na vsebinske module itd. Ob tem pa velja dodati, da se je fakulteta ob sodelovanju Univerze že lotila reševanja nekaterih od zgoraj navedenih problemov: zmanjšala je število razpisanih mest (200 v študijskem letu 2008, na 47 v letu 2012/13 ter 41 v letu 2013/2014), poskrbela za (začasne) rešitve glede zapletenih postopkov potrjevanja tem disertacij na univerzi, ki so povzročale težave s prehodnostjo iz 2. v 3. letnik in podobno.

Ključni dejavnik za dvig kakovosti na tem področju pa ostaja v osnovi nespremenjen: v okviru fakultete je potreben resnejši razmislek o *zasnovi doktorskega študija*, predvsem v 1. letniku, ki ob pričakovanem – in zaželenem – nadaljnjem nižanju števila vpisanih mest ne more potekati na način predmetnega študija, razdrobljenega po številnih modulih. V tem okviru je fakulteta v preteklem letu naredila prve korake k doseganju tega cilja: oblikovan je bil izhodiščni dokument z oceno stanja (ključnimi težavami trenutne zasnove doktorskega študija) in izhodiščnimi predlogi različnih možnih smeri za

prenove študija (bolj ali manj obsežnimi), ki ga je prvič obravnavala tudi Komisija za doktorski študij,³ čeprav se do omenjenih izhodišč še ni (vsebinsko) opredelila oziroma podala dokončnega stališča o nadaljnjih korakih v zvezi s prenovo.

Izredni študij v praksi z vidika študentov pomeni predvsem možnost vpisa tistim potencialnim študentom, ki se zaradi slabšega učnega uspeha in uspeha na maturi ne morejo vpisati kot redni študenti, z vidika finančno podhranjene fakultete pa dodaten vir prihodkov, s katerimi deloma pokriva tudi najosnovnejše stroške svojega delovanja.

Vseživljenjsko izobraževanje na področju prava v veliki meri ponujajo že posamezne institucije in združenja pravniških poklicev (vključno s posebnim Centrom za izobraževanje v pravosodju, ki deluje v okviru Ministrstva za pravosodje in javno upravo), zato se fakulteta v tem oziru udeležuje predvsem prek sodelovanja svojih učiteljev v takih izobraževanjih in morebitnih posebnih seminarjih za seznanjanje z novo zakonodajo ali prakso na posameznih področjih. Je pa doktorski študij zasnovan na tak način in tudi v praksi poteka tako, da se zanj poleg nedavnih diplomantov lahko odločajo tudi starejši pravniki z dolgoletno prakso, ki želijo svoje delovne izkušnje nadgraditi z raziskovalno/akademske delom.

Glede **izvajanja starih študijskih programov** ni bistvenih premikov glede kazalnikov kakovosti. Trenutno se še izvajajo stari (predbolonjski) študijski programi dodiplomskega in podiplomskega študija. V študijskem letu 2012/13 so se študenti, ki so izpolnili pogoje za vpis v 4. letnik, še zadnjič lahko vpisali v 4. letnik izrednega študija po starem univerzitetnem študijskem programu. Nedokončane študijske obveznosti 3. in 4. letnika ter zagovor diplomskega dela bo na univerzitetnem programu mogoče opravljati še vse do 30. 9. 2016, po tem datumu zaključek tega študijskega programa ne bo več mogoč. Isti datum velja kot rok za dokončanje študijskih obveznosti tudi na prebolonjskem magistrskem in doktorskem študijskem programu.

Poleg rešitev v okviru celovitega pristopa k organizaciji študija (kot npr. zmanjšanja števila vpisa in možnosti uvedbe sprejemnega izpita) izvaja fakulteta tudi dodatne **ukrepe za izboljšanje prehodnosti in drugih vidikov študija**. Pri tem so v ospredju zlasti ukrepi za pomoč študentom s težavami pri prilagajanju zahtevam in naravi študija, v okviru katerih velja ponovno izpostaviti predvsem *izvajanje predmetnega tutorstva* s sodelovanjem študentov (glej točko 8 tega poglavja). Zaradi izjemnega pomena predmetnega tutorstva za kakovost študija, kar je bilo izpostavljeno že v poročilih o kakovosti za pretekla leta, je fakulteta v letu 2013 sklenila to obliko pomoči pri študiju celovito oziroma sistemsko urediti s sprejemom *Pravilnika o sistemu tutorstva na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani*⁴ in s tem sistem (predmetnega) tutorstva dodatno utrditi.

Pedagoško delo v okviru izvajanja študijskih programov fakulteta vseskozi dopolnjuje s praktičnimi primeri ter obiskovanjem najpomembnejših pravnih institucij, poleg rednih oblik študija pa na fakulteti poteka še več učnih vsebin in projektov, ki od študentov zahtevajo oziroma jim nudijo posebej **aktivno možnost pridobivanja in praktičnega preverjanja novih znanj**. Tako so imeli študenti v študijskem letu 2012/2013 v okviru fakultete možnost sodelovati na 3 različnih pravnih klinikah, domačem in 8 mednarodnih tekmovanjih iz simulacij reševanja pravnih sporov (t.i. moot court tekmovanjih), različnih razpravnih skupinah (na primer o pravni filozofiji, o pravni zgodovini, itd.), poletnih šolah (npr. poletna šola francoskega in evropskega prava julija 2013; poletni šola avstrijskega prava septembra 2013) in manjših raziskovalnih projektih v sodelovanju s fakultetnimi učitelji.

³ Zapisnik seje Komisije za doktorski študij Pravne fakultete Univerze v Ljubljani z dne 10. 9. 2013.

⁴ Omenjeni pravilnik je Senat Pravne fakultete Univerze v Ljubljani sprejel na svoji 3. seji v študijskem letu 2013/2014, z dne 18. 12. 2013.

Da se fakulteta zaveda pomena tovrstnih (alternativnih) oblik pridobivanja in preverjanja znanja za kakovost pravnega izobraževanja, kaže skrb, tj. Komisije za mednarodna tekmovanja, ki skrbi za promocijo študentskih tekmovanj na fakulteti (med študenti), koordinira reševanje presečnih vprašanj, ki se pojavljajo v zvezi z mednarodnimi tekmovanji itd. Poleg prodekana za študentske zadeve in drugih visokošolskih učiteljev je član omenjene komisije tudi predstavnik študentov. Za sistemsko umestitev in dejansko utrditev položaja te komisije pa bo treba v bodoče urediti njeno delovanje v internih aktih fakultete (tj. Pravilih Pravne fakultete Univerze v Ljubljani).

V okviru alternativnih oblik pridobivanja in preverjanja znanja pa velja sklepno ponoviti še ugotovitev (iz preteklih let), in sicer o pomanjkanju učnih vsebin, posebej posvečenih pridobivanju *veščin pravnega raziskovanja in pisanja*. Čeprav je bil tudi v preteklem študijskem letu (2012/2013) izveden poseben seminar o pravnem pisanju in raziskovanju (o tem podrobneje v točki 8. tega poglavja), fakulteta ni uspela v celoti preučiti možnosti za uvedbo izbirnega predmeta s tovrstno tematiko, ki bi se izvajal v sodelovanju s knjižnico PF. Zato ostaja eden od predlaganih zaključnih ukrepov lanskoletnega poročila o kakovosti le delno izveden.

Fakulteta je odprta za **sodelovanje z drugimi članicami** ne le na raziskovalnem, temveč tudi na pedagoškem, izobraževalnem področju, vendar je treba pri tem pred očmi obdržati potrebo po enovitem študijskem pristopu pri poučevanju prava, ki ga narekujejo narava pravniškega poklica in dela v pravosodju, ki (vključno z zahtevami pravniškega državnega izpita) zahtevajo celovito poznavanje pravnih področij. Ker pa se fakulteta zaveda pomena **interdisciplinarnega študija**, je njen študijski program tudi po bolonjski reformi ostal relativno bogat z vsebinami, ki presegajo poznavanje t.i. pozitivnega prava. Že od uvedbe bolonjskega programa naprej fakulteta v študijskem procesu zagotavlja tudi obsežen nabor **izbirnih predmetov**, ki so v študijski program vključeni od tretjega semestra naprej (gre za skupaj 26 izbirnih predmetov na prvi stopnji in 15 na drugi stopnji študija), ter z možnostjo izbire usmeritvenega modula na 2. stopnji in modula na 3. stopnji.

Po dostopnih informacijah s **priznavanjem študijskih obveznosti** na drugih članicah univerze v Ljubljani (in na drugih izobraževalnih ustanovah v Sloveniji) načeloma ni težav. Zaradi specifičnosti pravnega študija pa tovrstnih primerov prehajanja ali priznavanja tudi v študijskem letu 2012/2013 ni bilo veliko. Še vedno se v okviru posameznih vsebin oziroma predmetov priznavajo tudi določene vrste neformalnega učenja, denimo aktivne udeležbe na študentskih tekmovanjih iz sodne simulacije ali aktivne udeležbe na seminarjih, poletnih šolah oziroma praktičnem usposabljanju študentov v tujini.

Fakulteta je v okviru izvajanja pedagoške dejavnosti v tesnem **stiku s pravosodjem, stanovskimi združenji** (odvetniška in notarska zbornica) in **državnimi institucijami**, posredno pa tudi **gospodarskimi subjekti** na pravnem trgu, ki po eni strani sooblikujejo predmet njenega raziskovalnega in pedagoškega dela, po drugi pa prek tovrstnih stikov fakulteta skrbi tudi za prenos znanj in raziskovalnih rezultatov v zakonodajne procese in aplikativno prakso. Zunanji strokovnjaki iz pravosodja in drugih pravno relevantnih institucij so tudi redni gosti v študijskem procesu.

Temelji predmetnika pravnega študija se (tako kot pravna znanost nasploh) ne spreminjajo s posebno hitro dinamiko. V tem oziru se fakulteta na **razvojne novosti** (kot so na primer razvoj čezmejnega urejanja številnih pravnih področij, problematika svetovnega spleta, problematike novih ali razvijajočih se področij) delno odziva zlasti prek nabora izbirnih predmetov, ki jih je mogoče hitreje prilagajati aktualnim družbenim in pravnim vprašanjem in ki s časom lahko postanejo del rednega študijskega procesa, v vsakem primeru pa jih učitelji vedno upoštevajo pri prilagajanju vsebine učnih načrtov pri izvajanju posameznih predmetov.

Povzetek v obliki tabele:

Ključni premiki, prednosti in dobre prakse na področju	Obrazložitev vpliva na kakovost
Priprave na in relativno uspešen začetek izvajanja <i>drugostopenjskega študija</i> v okviru bolonjskega študijskega programa.	Ker se za opravljanje vseh ključnih pravniških del v pravosodju zahteva diploma prve in druge stopnje bolonjskega študijskega programa in glede na (popoln) umik finančnih sredstev, potrebnih za izvajanje tega dela študijskega programa s strani države, so bile pravočasne prilagoditve (zmanjšanje obsega kontaktnih ur v razpisnem študijskem programu) in začetek izvajanja t.i. petega letnika pravnega študija bistvenega pomena za zagotavljanje celovitosti in kakovosti pravnega izobraževanja.
Začetek razprave o (vsebinski) <i>prenovi študijskega programa</i> ter procesa za <i>vzpostavitev enovitega petletnega študijskega programa</i> .	Ne glede na izid omogoča odprta razprava o prenovi študijskega programa z vključitvijo vseh ključnih deležnikov opredelitev ključnih prednosti in slabosti obstoječega programa ter temeljnih interesov in ciljev pravnega izobraževanja, kar je (pred)pogoj za zagotavljanje kakovosti le-tega. Glede na izkušnje iz tujine in pričakovanja pravosodja je prehod na enovit petletni študijski program najprimernejši način za zagotavljanje enotnosti pravne izobrazbe in učinkovitosti procesa pravnega izobraževanja, kar sta dva ključna dejavnika pri zagotavljanju kakovosti.
Utrditev delovanja predmetnega tutorstva (s sodelovanjem študentov) s sprejemom <i>Pravilnika o sistemu tutorstva na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani</i> .	Ob neustreznem razmerju med številom študentov in učiteljev ter težavnostjo študija je celovita, sistemska ureditev delovanja predmetnega tutorstva izjemnega pomena za kakovost študija.
Ključne pomanjkljivosti, priložnosti za izboljšave in izzivi na področju	<u>Predlogi ukrepov za izboljšave</u>
Neustrezna ureditev študijskega programa v obliki ločene prve in druge bolonjske stopnje	Nadaljevanje prizadevanj za uvedbo enovitega petletnega magistrskega študija prava in razprave o vsebinski zasnovi tega študijskega programa.
Ne povsem ustrezna zasnova doktorskega študija	Prenova doktorskega študija pred ponovno akreditacijo, razmislek o odpravi delitve študijskega programa na posamezne module in znižanje števila vpisanih študentov.
Najpomembnejše točke, ki so v preteklem letu najbolj vplivale na kakovost področja	Obrazložitev za izbor točke
Priprave na in relativno uspešen začetek izvajanja <i>drugostopenjskega študija</i> v okviru bolonjskega študijskega programa.	Podobno kot v preteklih letih je bil prehod na bolonjski študijski program ključni vsebinski in organizacijski dejavnik v izobraževalnem procesu tudi v letu 2013: pravočasen začetek in <i>relativno</i> neokrnjeno (prvo) izvajanje druge stopnje

	pravnega študija se je izkazalo kot bistveno za zagotavljanje celovitosti in kakovosti pravnega izobraževanja.
--	--

MEDNARODNA DEJAVNOST

Fakulteta daje velik poudarek pravočasnemu obveščanju in ustreznemu svetovanju o možnostih za mobilnost svojih študentov in zaposlenih v tujini, prav tako smo prepričani, da na fakulteti še vedno skrbimo za dovolj veliko sistemsko podporo mednarodnemu sodelovanju nasploh (npr. naklonjenost in podpora vodstva fakultete in večine pedagoških delavcev do tega področja, administrativna podpora fakultetne mednarodne pisarne in Erasmus koordinatorskega, jasna in vnaprej znana pravila o priznavanju obveznosti, opravljenih v tujini, itd.).

Na Pravni fakulteti smo v letu 2013 na študijski izmenjavi gostili 70 študentov iz tujine, veliko večino v okviru programa Erasmus. Skupaj smo gostili študente iz 18 držav. Kljub nekoliko težji finančni situaciji smo uspeli tujim izmenjavnim študentom ponuditi dovolj velik nabor predmetov, ki so se (posebej zanje) predavali v angleškem jeziku (9 predmetov v zimskem semestru in 8 predmetov v poletnem semestru). Na študijsko izmenjavo v tujino z namenom študija je v letu 2013 odšlo 75 študentov PF UL, ki so svojo izmenjavo opravljali v 24 različnih državah.

ŠTUDIJSKO LETO	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13
ŠT. ŠTUDENTOV IZ TUJINE, KI SO OPRAVLJALI IZMENJAVO NA PF UL	45	64	65	70

Preko kratkega vprašalnika o zadovoljstvu tujih študentov z njihovo izmenjavo, ki ga je v celoti izpolnilo 43 študentov je fakulteta pridobila tudi potrditev, da so bili tuji študenti s svojo izmenjavo na PF UL zelo zadovoljni. Izredno visoke ocene so namenili predvsem akademskemu delu svoje izmenjave (naboru predmetov, delu predavateljev) in administrativni podpori, ki so je bili deležni.

Na **študijsko izmenjavo v tujino** z namenom študija je v letu 2012/13 odšlo 75 študentov PF UL, ki so svojo izmenjavo opravljali v 24 različnih državah. Opaziti je, da se vse več študentov, ki odhajajo v tujino, odloča za izmenjavo na dobrih univerzah (z visokim ugledom in uvrstitvijo na evropskih in svetovnih lestvicah univerz). Največ študentov je izmenjavo opravilo v Nemčiji (12), Avstriji (8), na Nizozemskem (7), v Španiji (7), Franciji (5) in Italiji (4). Število študentov, ki jih zanima mobilnost v času študija je približno na isti ravni, kot je bilo leto poprej.

ŠTUDIJSKO LETO	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13
ŠT. ŠTUDENTOV PF UL, KI SO OPRAVILI IZMENJAVO V TUJINI	54	45	74	75

Poleg izmenjav z namenom študija precej študentov odhaja v tujino tudi z namenom opravljanja prakse v podjetjih, mednarodnih organizacijah ali diplomatskih predstavništvih RS v tujini.

Opaziti je vse večje zanimanje za Erasmus **gostovanja v tujini zaposlenih pedagogov, raziskovalcev in administrativnega osebja na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani**. V letu 2012/13 je fakulteta tako zabeležila 9 učiteljskih gostovanj iz tujine (leto prej: 5) in 2 gostovanji nepedagoških delavk v okviru tega programa. Poleg predavateljev, ki so prišli preko programa Erasmus, pa smo v letu 2012/13 imeli še vsaj 10 gostujočih predavateljev iz tujine, ki so na fakulteto prišli preko drugih razpisov oziroma osebnih povabil svojih kolegov s fakultete. Svoja predavanja so tuji predavatelji večinoma izvedli v

okviru obstoječih predmetov fakultetnih študijskih programov ali pravnih klinik; dva predavatelja sta izvedla celo po en ali dva semestrski predmeta, ki so si ju študenti lahko izbrali kot dodatni izbirni predmet.

V letu 2012/13 se je Erasmus **učiteljskega gostovanja zaposlenih na fakulteti v tujini** udeležilo 5 pedagogov s PF UL (leto prej le 2) in le 1 nepedagoška delavka. Veliko učiteljev se je v lastni režiji v tujini udeležilo konferenc in simpozijev s področja, ki jih znanstveno najbolj zanimajo. Poleg tega sta v preteklem študijskem letu dva fakultetna pedagoga oziroma raziskovalca gostovala na tujih univerzah (v ZDA) v okviru programa *Fulbright*.

Fakulteta je tudi v študijskem letu 2012/2013 aktivno podpirala sodelovanje svojih študentov na **mednarodnih tekmovanjih v simuliranih sodnih in arbitražnih sporih**, kjer so ekipe ponovno dosegale vrhunske uvrstitve.

Poleg tega je fakulteta v študijskem letu 2012/13 gostila nekatere odmevne mednarodne dogodke:

- mednarodna konferenca »Odgovornost zaščititi v teoriji in praksi« (april 2013);
- poletna šola francoskega in evropskega prava (julij 2013);
- poletna šola avstrijskega prava (september 2013);
- drugo zasedanje Regionalne akademije o Združenih narodih (september 2013);
- Model United Nations konferenca »MUNLawS« (oktober 2013).

V okviru **Mednarodnega foruma** sta v letu 2013 na PF UL med drugimi gostovala ugledna in svetovno priznana profesorja mednarodnega oziroma evropskega prava Martti Koskeniemi in Joseph H.H. Weiler.

Pod vodstvom posameznih profesorjev je bilo organiziranih več **strokovnih ekskurzij v tujino** (npr. na Dunaj, v Strasbourg in v ZDA).

Študenti so lahko preko različnih tečajev, ki so bili organizirani v sodelovanju s fakulteto, fakultativno izpopolnjevali **znanje tujih jezikov**.

Povzetek v obliki tabele:

Ključni premiki, prednosti in dobre prakse na področju (največ tri)	Obrazložitev vpliva na kakovost
Gostovanja tujih predavateljev.	Fakulteta je uspela povečati število predavateljev iz tujine (med njimi tudi zelo uglednih) in tako zagotoviti boljšo izmenjavo znanja ter tako povečati dodano vrednost obstoječim študijskim vsebinam.
Študentske izmenjave.	Dober in utečen sistem promocije in izvedbe študijskih izmenjav daje študentom možnost prvoosebnega in <i>intenzivnega</i> vpogleda v delovanje tuje pravne kulture, kar nedvomno dviguje raven kakovosti pravnega izobraževanja.
Mednarodna študentska tekmovanja (zlasti t.i. moot court tekmovanja).	V času priprav študenti krepijo svojo strokovno podkovanost na posameznem področju, nabirajo izkušnje, ki jih samo z rednim študijem ne bi, poglobljajo znanje na področjih, ki jih zanima, na ta način pridobivajo <i>praktične izkušnje</i> . S

	sodelovanjem in izjemnimi uspehi naših ekip se povečuje ugled fakultete v tujini, kar znatno pripomore k dvigu kakovosti.
Ključne pomanjkljivosti, priložnosti za izboljšave in izzivi na področju (največ tri)	<u>Predlogi ukrepov za izboljšave</u>
(Ne)mobilnost pedagoškega in nepedagoškega osebja.	Okrepiti dejavnosti za promocijo pozitivnih plati tovrstne mobilnosti za pedagoško in nepedagoško osebje, na primer nabiranje novih izkušenj, izmenjava znanja in dobrih praks itd.
Najpomembnejše točke, ki so v preteklem letu najbolj vplivale na kakovost področja (največ tri izmed zgoraj navedenih)	Obrazložitev za izbor točke
Prizadevanja posameznih pedagogov, ki organizirajo mednarodne dogodke in promovirajo fakulteto tudi v tujini.	Vzpostavljanje stikov in krepitev odnosov s kolegi iz tujine, izmenjava znanja, pridobitev organizacijskih izkušenj za (nadaljnje) vrhunske dogodke z mednarodno udeležbo, povečan ugled fakultete v tujini so ključni dejavniki pri zagotavljanju dolgoročne in stabilne rasti kakovosti na fakulteti.

RAZISKOVALNA IN RAZVOJNA DEJAVNOST

Prva skupina ključnih dejavnikov kakovosti na tem področju se nanaša na **sodelovanje v različnih vrstah projektov**. Tako je fakultetno raziskovalno skupino konec leta 2013 sestavljalo 46 raziskovalcev in 2 strokovna sodelavca. V tem letu so sodelovali v različnih projektih:

(a) projekti PF, ki jih financira ARRS

- program Vključevanje pravnega izrazja evropskega prava v slovenski pravni sistem (obseg 2,5 FTE), ki se je izteklo konec leta 2013: v tem programu je sodelovalo 15 raziskovalcev PF poleg svoje 100% pedagoške obremenitve, eden pa je bil v celoti zaposlen na programu kot raziskovalec;
- temeljni raziskovalni projekt (Ustavno)sodno odločanje (obseg 1,48 FTE), ki se je zaključil sredi leta 2013; v njem je sodelovalo 14 raziskovalcev PF, prav tako poleg svoje 100% pedagoške obremenitve.

V obeh ali enem od navedenih projektov PF je raziskovalno delalo 17 članov raziskovalne skupine PF (37%). Oba projekta sta se v letu 2013 iztekla, novih projektov pa v letu 2013 PF ni uspela pridobiti.

(b) projekti drugih institucij

Pedagoški delavci izvajajo svojo raziskovalno dejavnost tudi v okviru dopolnilnih zaposlitev v programskih oz. projektnih skupinah drugih raziskovalnih institucij. Takšnih pedagoških delavcev je bilo v preteklem letu 21 in so bili petinsko zaposleni v naslednjih organizacijah:

Tabela: Dopolnilne zaposlitve članov raziskovalne skupine PF

Raziskovalna in druga organizacija	Število pedagoških delavcev PF z dopolnilno zaposlitvijo
Inštitut za primerjalno pravo pri PF	12 (2012: 9)
Inštitut za kriminologijo	5 (2012: 5)
EIPF, Ekonomski inštitut	2 (2012: 2)
Inštitut za javno upravo	2 (2012: 2)

Vir: Sicris (podatki z dne 6.1.2014)

46% članov raziskovalne skupine PF ima sklenjeno dopolnilno delovno razmerje pri drugih institucijah, kjer jih večina sodeluje v njihovih raziskavah. Na ta način nimajo več »prostih« raziskovalnih ur za delo v okviru raziskav PF oz za prijavljanje novih.

Pomembna pa je ugotovitev, da **15 članov raziskovalne skupine (33%) v letu 2013 ni bilo vključenih v noben raziskovalni projekt**. To seveda ne pomeni, da niso raziskovalno delali, saj so bili lahko vključeni v slovenske in mednarodne raziskave drugih institucij preko individualnih avtorskih pogodb. Podatkov o takšni aktivnosti pa fakulteta sistematično ne zbira.

(c) skupni projekti z drugimi institucijami

V letu 2012 je PF sodelovala skupaj z drugimi institucijami v dveh projektih (financiranih s strani ARRS), ki pa sta se v letu 2012 tudi zaključila. Leta 2013 ni bilo nobenega takšnega skupnega raziskovalnega projekta.

Fakulteta pa je vključena v skupni projekt Univerze v Ljubljani, ki sicer ni raziskovalni, vendar pomembno prispeva k izboljšanju kakovosti fakultete, to je projekt »Kakovost na Univerzi v Ljubljani« oz. projekt »KUL«. Projekt traja od 1. 3. 2013 do 30. 6. 2015 in je namenjen razvoju notranjega sistema zagotavljanja kakovosti na Univerzi v Ljubljani. Koordinatorica projekta na PF se je v letu 2013 redno udeleževala srečanj koordinatorjev na Univerzi v Ljubljani (v letu 2013 je bilo izvedenih osem rednih sestankov koordinatorjev). V okviru projekta KUL je bilo v letu 2013 izvedeno več izobraževanj oz. usposabljanj, ki so se jih udeležili tudi zaposleni na Pravni fakulteti v Ljubljani. Pravna fakulteta v Ljubljani je v letu 2013 v svojih prostorih gostila nekatere od sestankov, usposabljanj in izobraževanj, ki so potekali v okviru projekta KUL. Vodstvo Pravne fakultete v Ljubljani in člani Komisije za kakovost Pravne fakultete v Ljubljani so s svojimi mnenji in predlogi aktivno sodelovali pri aktivnostih, ki so v letu 2013 potekale v okviru projekta KUL (prenova študentske ankete UL, predlogi za izvedbo t. i. posvetovalnih obiskov na članicah UL idr.).

Druga skupina ključnih dejavnikov kakovosti s področja raziskovalne dejavnosti je povezana z vprašanji **znanstvenih objav in citiranosti**. Značilnosti publiciranja našega raziskovalnega dela izhajajo iz tabele spodaj (podatki so pridobljeni na dan 6. 1. 2014, zato za leto 2013 še niso dokončni). Le približno tretjino objav predstavljajo izvirni znanstveni članki in med njimi so le redki takšni, ki so visoko ovrednoteni po merilih ARRS. Zato tudi nizko število citatov (Tabela spodaj). Tretjino publikacij pa predstavljajo monografije oz. sestavki v monografijah, ki so po merilih ARRS zgolj sekundarni pokazatelj uspešnosti raziskovalnega dela. Zaradi specifik področja prava je takšna slika pričakovana. Samokritično pa lahko ponovimo ugotovitev iz lanskega poročila, da se še nismo začeli prilagajati merilom ARRS, saj se struktura objav v zadnjih letih ne spreminja. Kljub navedenim kritikam meril bi se jim bilo vsaj v določeni meri mogoče prilagoditi, če želimo biti uspešnejši pri prijavih na razpisih ARRS.

Tabela: Znanstvene objave raziskovalne skupine PF (po Sicris)

	2013	2012	2011	2010	2009
Izvirni zn. članek	32 6 v bazah*	41 7 v bazah	42 7 v bazah	48 7 v bazah	54 5 v bazah
Pregledni zn. članek	1	2	9	7	3
Kratek zn. prispevek	9	13	13	14	5
Zn. prispevek na konferenci	11	27	26	23	17
Sestavek v monografiji	50	43	52	32	38
Monografija	11	7	10	13	17
Skupaj	114	133	152	137	134

*članki v revijah, ki jih indeksirajo SSCI, A&HCI ali Scopus

Tabela: Število normiranih čistih citatov raziskovalne skupine PF

	2013*	2012	2011	2010	2009
WoS		8	4	7	13
Scopus		4	0	5	9

*podatek bo mogoče pridobiti šele po preteku nekaj časa

V zvezi s **prijavljanjem projektov v letu 2013** (kot naslednjo skupino dejavnikov, ki vplivajo na kakovost) lahko ugotovimo, da je fakulteta ARRS ali Ministrstvu za šolstvo predlagala v financiranje 7 raziskovalnih projektov; pri prijavi dveh je bila uspešna, dva nista dobila financiranja, rezultatov razpisa glede štirih pa še ni.

(a) Prijavljeni slovenski raziskovalni projekti (pri ARRS ali ministrstvih)

V letu 2013 je fakulteta prijavila v financiranje ARRS oziroma ministrstvom 8 raziskovalnih projektov; dve prijavi nista bili uspešni, en projekt je dobil financiranje in je tudi že zaključen, glede ostalih petih pa še čakamo rezultate razpisov. Prijavljeni projekti so:

- Fakulteta se je pod okriljem skupne prijave UL prijavila na '**Javni razpis za sofinanciranje aktivnosti v letih 2013-2015, ki spodbujajo internacionalizacijo slovenskega visokega šolstva**', ki ga je razpisalo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport; prijava je bila uspešna.
- Fakulteta se je prijavila na '**Javni poziv slovenskim raziskovalcem za prijavo skupnih flamsko-slovenskih projektov flamski FWO kot vodilni agenciji**', ki ga je razpisala ARRS v sodelovanju s podobno organizacijo v Belgiji (naslov projekta: »*Vertikalna in horizontalna razdelitev pristojnosti socialne države: uskladitev potreb povezovanja (skupen flamsko-slovenski raziskovalni projekt)*«); projekt ni bil izbran v financiranje.

- Fakulteta je poslala prijavo na '**Javni poziv ARRS za predložitev raziskovalnih programov za naslednje obdobje financiranja in poročil o rezultatih raziskovalnih programov za obdobje 2009-2013**', in sicer za nadaljevanje raziskovalnega programa »Vključevanje pravnega izrazja evropskega prava v slovenski pravni sistem«; s prijavo je bila *uspešna*.
- Fakulteta je sodelovala pri dveh prijavih projektov v okviru Javnega razpisa za (so)financiranje raziskovalnih projektov za leto 2014; pri enem kot vodilna organizacija, pri enem pa kot sodelujoča organizacija (skupaj z Inštitutom za kriminologijo kot vodilno organizacijo); rezultati še niso znani.
- Fakulteta je uspela na Razpisu za promocijo slovenske znanosti v tujini 2013 in v okviru tega projekta v letu 2013 že izvedla tudi mednarodno konferenco **Responsibility to Protect in Theory and Practice Conference** (150 udeležencev, 80 govornikov)
- Fakulteta se je prijavila na **Razpis za bilateralno sodelovanje v znanosti z ZDA** (sodelovanje z Mark Vlastic, Georgetown University, ZDA); prijava ni bila uspešna.
- Fakulteta se je prijavila tudi na **Razpis za bilateralno sodelovanje v znanosti z Turčijo** v letih 2014-2016 (prijavljen projekt Best Practices for Providing International Protection to Syrian Refugees in Turkey Residing Outside Refugee Camps (1.1.- 31.12.2014) – projekt prijavljen tudi turški raziskovalni agenciji TUBITAK; rezultati še niso znani.

(b) mednarodni projekti

V letu 2013 se je fakulteta kot partnerska institucija vključila v prijavo 4 mednarodnih projektov, pa noben projekt ni bil izbran v financiranje. V letu 2012 je fakulteta prijavila sodelovala pri prijavi 5 mednarodnih projektov, pa nobena prijava ni bila uspešna.

- fakulteta se je kot partnerska institucija vključila v prijavo na razpis programa TEMPUS VI (naslov projekta: »*EFLIT: Lifelong learning in English for Law & International Transactions*«, koordinatorska institucija: Univerza v Parmi, Italija,); prijava ni bila uspešna.
- fakulteta se je kot partnerska institucija vključila v prijavo na razpis Evropske komisije JUST/2013/JCIV/AG (naslov projekta: »*Ndr: new dispute resolution*«, koordinatorska institucija: Univerza Federico II iz Neaplja, Italija); projekt ni bil izbran v financiranje.
- fakulteta se je kot partnerska institucija vključila v prijavo na razpis Evropske komisije JUST/2013/JCIV/AG (naslov projekta: »*Developing Transnational Curricula For Teaching Mediation in Law and Business Schools*«, koordinatorska institucija: ADR Center, Italija), projekt ni bil izbran v financiranje.
- fakulteta se je kot partnerska institucija vključila v prijavo na razpis Evropske komisije JUST/2013/JCIV/AG (naslov projekta: »*DIPATH - Different Paths to the Enforcement of Decisions*«, koordinatorska institucija: Univerza v Pécsu, Madžarska), projekt ni bil izbran v financiranje.

Tako kot v prejšnjih letih se **povezovanje z drugimi raziskovalnimi institucijami** kaže predvsem preko sodelovanja pedagoških delavcev v drugih programskih skupinah oziroma pri projektih, ki jih izvajajo druge institucije.

V letu 2013 so zaposleni na fakulteti pri raziskovalnem delu sodelovali z naslednjimi institucijami:

- Inštitut za kriminologijo pri PF ,
- Inštitut za primerjalno pravo ,
- EIPF, Ekonomski inštitut.

Pri navedenem povezovanju pa ne gre za povezovanje fakultete kot raziskovalne institucije pri skupnih projektih, ampak za sodelovanje **posameznih članov v raziskovalnih skupinah teh institucij**.

V letu 2013 ni potekal noben skupni raziskovalni projekt v konzorciju z drugimi članicami UL ali drugimi raziskovalnimi organizacijami (v letu 2012 sta bila takšna projekta 2), fakulteta pa je v tem letu skupaj z Inštitutom za kriminologijo *prijavila* dva projekta; enega kot vodilni partner (Etika in pravo), pri drugem pa je sodelovala kot partner, medtem ko je Inštitut za kriminologijo nastopil kot vodilni partner.

Zaposleni na PF pogosto **sodelujejo pri nastajanju zakonodaje** in si s svojim poglobljenim in širokim poznavanjem specifičnih področij prizadevajo za strokovno oblikovanje zakonskih tekstov. Tudi s svojimi kritičnimi znanstvenimi in strokovnimi prispevki v publikacijah si prizadevajo vplivati na izboljšanje zakonodaje.

Svoje **znanje prenašajo zaposleni na fakulteti v okolje** še v dveh oblikah:

- s sodelovanjem na strokovnih srečanjih, namenjenih izpopolnjevanju strokovnjakov z različnih področij in izmenjavi mnenj,
- s komentiranjem in pojasnjevanjem pravnih vprašanj v množičnih medijih.

Povzetek v obliki tabele:

Ključni premiki, prednosti in dobre prakse na področju (največ tri)	Obrazložitev vpliva na kakovost
Vztrajanje pri prijavah na razpise kljub majhni uspešnosti.	Fakulteta kljub majhni uspešnosti na mednarodnih in domačih razpisih vztraja pri prijavah in si tudi na tak način nabira potrebne izkušnje za sestavo kakovostnih prijav.
Sodelovanje z okoljem.	Učitelji svoje raziskovalno delo in dosežke pogosto predstavljajo laični in strokovni javnosti in si na tak način prizadevajo vplivati na koherenten in strokoven razvoj institutov pravne države.
Ključne pomanjkljivosti, priložnosti za izboljšave in izzivi na področju (največ tri)	Predlogi ukrepov za izboljšave
Pridobivanje projektov ARRS – neprilagojenost publiciranja merilom ARRS.	Za večjo uspešnost pri pridobivanju projektov ARRS je treba povečati število objav, ki so po merilih ARRS ključne za pridobitev projektov.
Povezovanje s tujimi raziskovalnimi in visokošolskimi organizacijami.	Fakulteta je premalo aktivna pri iskanju partnerstva pri mednarodnih projektih oz. pri oblikovanju predlogov projektov kot vodja konzorcija. Vsak član raziskovalne skupine PF bo ob upoštevanju obstoječih mednarodnih povezav proučil možnost vključitve v mednarodne raziskovalne projekte.
Najpomembnejše točke, ki so v preteklem letu najbolj vplivale na kakovost področja (največ tri izmed zgoraj navedenih)	Obrazložitev za izbor točke

Neuspešnost pri pridobivanju raziskovalnih projektov.	Zaradi neustreznih meril ARRS za področje prava in premajhnih izkušenj s pripravo kakovostnih predlogov mednarodnih projektov imamo majhne možnosti za pridobitev projektov, kar pomeni manjši obseg raziskovalnega dela učiteljev. Učitelji se zato pogosto pridružijo raziskavam drugih institucij, ki so na razpisih uspešnejše, zaradi česar večji del njihovega raziskovalnega dela poteka na drugih institucijah.
---	---

KNJIŽNIČNA IN ZALOŽNIŠKA DEJAVNOST

Knjižnična dejavnost knjižnice Pravne fakultete Univerze v Ljubljani (v nadaljevanju: knjižnica) je v letu 2013 potekala v skladu z načrtom *dela*. Bistvena okoliščina, ki je vplivala na **gibanje kazalnikov kakovosti** pri delovanju knjižnice v tem obdobju pa je bil okrnjen obseg finančnih sredstev, predvsem zaradi (zunanjih) dejavnikov omenjenih v uvodnem delu poročila. Kljub temu so si predstojnik knjižnice in člani Knjižničnega odbora skupaj z vsemi zaposlenimi v knjižnici, prizadevali pripraviti izbor najkvalitetnejše strokovne literature s področja prava, s čimer je knjižnica sledila zastavljenim ciljem pri ustvarjanju kvalitetnega knjižnega fonda. Pri presečnem ocenjevanju gibanja kazalnikov kakovosti velja sklepno omeniti, da se fakulteta zaveda pomembne vloge knjižnice za študij in raziskovalno delo na fakulteti, zato se trudi knjižnici trajno zagotavljati sredstva za njen razvoj in, kar je najpomembnejše, za zagotavljanje dostopa do vrhunske pravne literature in spletnih informacijskih virov s področja prava.

Na področju **strokovne obdelave knjižničnega gradiva** je knjižnica v letu 2013 prešla na nov programski vmesnik v okviru katalogizacije (tj. *cobiss 3 / katalogizacija*). Vsi zaposleni bibliotekarji katalogizatorji v knjižnici so pred tem (kot pogoj za prehod) uspešno opravili usposabljanje in več preizkusov znanja za opravljanje dela v novem okviru katalogizacije. Ob tem naj omenimo, da je knjižnica, v primerjavi z vsemi ostalimi slovenskimi visokošolskimi knjižnicami, dosegla najvišje rezultate in se na podlagi kvalitetnega ter uspešnega dela zaposlenih bibliotekarjev katalogizatorjev že drugič zapored uvrstila v kandidaturu za članstvo v Svetu članic *cobiss*, ki deluje pod okriljem Instituta informacijskih znanosti Maribor - IZUM.

Pomemben kazalnik kakovosti je **zadovoljstvo uporabnikov knjižnice**, na kar je v preteklem letu vplivalo kakovostno delo in prijaznost zaposlenih, ki se je odražalo tako preko hitre, učinkovite in strokovne pomoči zaposlenih pri iskanju relevantne pravne literature ter hitrem zagotavljanju dostopa do gradiva v okviru dela na izposoji ter pri izvajanju medknjižnične izposoje, kot tudi preko zagotavljanja in ohranjanja mirnega in prijetnega vzdušja v prostorih knjižnice.

Knjižnica je v preteklem letu aktivno iskala rešitve za aktualne izzive knjižnice in tako skrbela za zadovoljstvo uporabnikov in ohranjanje oziroma izboljšanje kakovosti njenega delovanja. V tem kontekstu velja izpostaviti zlasti naslednje ukrepe:

- omogočanje večkratnega podaljšanje izposojevalnih rokov za študente;
- povečanje števila možnih podaljšanj izposojevalnega roka (iz dveh na trenutno pet);
- omogočanje večjega števila možnih naročil (iz treh enot na deset enot);
- elektronsko naročanje knjižničnega gradiva iz skladišča.

Poleg tega je knjižnica v preteklem letu pridobila štiri nove računalniške enote, preko katerih je vsem obiskovalcem knjižnice omogočeno iskanje knjižničnega gradiva v elektronskem katalogu *cobiss/opac*.

Študenti in drugi uporabniki knjižnice so z navedeno pridobitvijo zelo zadovoljni, saj je tako v knjižnici dovolj računalniških enot, preko katerih je omogočeno iskanje po katalogu *cobiss/opac*, ostale računalniške enote v knjižnici (14 enot) pa je mogoče uporabljati tudi za druge študijske namene.

Knjižnica je v letu 2013 doživela nekaj **kadrovskih sprememb**, zaradi česar je bila potrebna delna reorganizacija dela v knjižnici. Knjižničarji so se z namenom prihranka finančnih sredstev v tem letu udeleževali zgolj brezplačnih **usposabljanj in izobraževanj** ter se v knjižnici medsebojno usposabljali za različne vrste del v knjižnici (npr. usposabljanje novega kolega za delo na izposoji ter za izvajanje medknjižnične izposoje). Ena izmed bibliotekark se je udeležila strokovnega bibliotekarskega posveta brezplačno kot prostovoljka za pomoč pri organizaciji posveta ter s tem brez dodatnih finančnih stroškov za knjižnico pridobila koristno znanje in informacije, ki ga je predala tudi ostalim zaposlenim v knjižnici.

Knjižnica pri zagotavljanju kakovosti posveča posebno pozornost **študijski in strokovni pravni literaturi**, tj. skrbi, da je uporabnikom na voljo določeno število izvodov predpisane študijske literature glede na številčno strukturo posameznega letnika, v katerem je literatura relevantna. Kljub dodatnemu zmanjšanju finančnih sredstev v letu 2013 si je knjižnica prizadevala zagotoviti dostop do študijske literature čim širšemu krogu uporabnikov. Na podlagi stalnega spremljanja frekventnosti izposojene študijske literature je tako prilagodila izposojevalni čas navedenega knjižničnega gradiva, s čimer je omogočila čim smotrnejšo uporabo literature čim večjemu številu uporabnikov. Z namenom zagotoviti izposajo čim večjega števila izvodov aktualne študijske literature, je knjižnica začasno prekinila nabavo obveznih arhivskih izvodov študijske literature in razpoložljiva sredstva namenila nakupu aktualne pravne literature.

Z namenom smotrne porabe razpoložljivih finančnih sredstev je knjižnica, v skladu z izvedeno celovito revizijo naročenih naslovov serijskih publikacij ter dopolnilnih knjižnih virov, naročila manjše število strokovnih pravnih revij in prekinila naročnino na eno izmed elektronskih baz podatkov. Kljub temu pa je knjižnica je uspela obdržati naročnino na dve tuji specializirani elektronski bazi podatkov s področja prava in zaposlenim na fakulteti omogočila brezplačen oddaljeni dostop do ene izmed njih. Študentom na Pravni fakulteti v Ljubljani je knjižnica zagotovila povečan obseg dostopa do domačih specializiranih elektronskih baz podatkov s področja prava.

Glede na okrnjena finančna sredstva za delovanje knjižnice je bil v preteklem letu izjemnega pomena nakup večjega števila novih naslovov monografskih publikacij oz. knjig (okrog 180 naslovov), ki je bil financiran iz sredstev raziskovalnega projekta (Ustavno)sodno odločanje. Poleg navedenega je bila v okviru omenjenega projekta financirana tudi posodobitev računalniške opreme v knjižnici, ki je namenjena dostopu študentov do različnih spletnih informacijskih virov s področja prava.

Knjižnica vsakega uporabnika obravnava individualno, s čimer se prilagaja njegovim specifičnim potrebam. Tako namenja še posebno pozornost prav **študentom s posebnimi potrebami**, ki takšno pomoč potrebujejo. V okviru dejavnosti knjižnice jim tako s kvalitetnim in vsakomur posebej prilagojenim nudenjem knjižničnih storitev pomaga pri njihovem študiju.

Sodelovanje med knjižnico in univerzitetnimi službami ostaja zgledno, pri čemer je treba posebej izpostaviti kakovostno delo Univerzitetne službe za knjižnično dejavnost Univerze v Ljubljani. K dobremu sodelovanju pripomore tudi dejstvo, da ima knjižnica svojega predstavnika v Komisiji za razvoj knjižničnega sistema Univerze v Ljubljani. Jeseni 2013 je bila vodja knjižnice Pravne fakultete v Ljubljani že drugič zapored imenovana za članico Komisije za razvoj knjižničnega sistema Univerze v Ljubljani.

Knjižnica je v sodelovanju s pedagogi v preteklem letu, kot v letih poprej, izvajala izobraževanja študentov prava na področju **informatijske pismenosti in uporabe elektronskih baz podatkov**, kar že prinaša pozitivne rezultate v obliki povečanega obsega uporabe elektronskih pravnih informacijskih virov na fakulteti. V letu 2013 je knjižnica organizirala več predavanj na temo informatijske pismenosti, ki so se izvajala v okviru rednih študijskih obveznosti ter tudi kot samostojne predstavitve posameznih elektronskih baz podatkov, sodelovala pa je tudi pri izvedbi krajšega seminarja o pripravi in pisanju diplomske naloge in drugih pisnih izdelkov študentov. Knjižnica redno organizira in izvaja tečaje o uporabi spletnih informacijskih virov za manjše število udeležencev in individualno svetovanje na področju informatijske pismenosti. V letu 2013 je bil, tudi v sodelovanju s knjižnico, izveden tritedenski **seminar o pravnem raziskovanju in pisanju**, v okviru katerega so študenti, ki so se seminarja udeležili, spoznali osnove pravnega raziskovanja in pisanja ter osvojili veščine uporabe klasičnih in spletnih informacijskih virov ter napredovali na področju informatijske pismenosti.

Knjižnica je v preteklem letu nadaljevala z izvajanjem projekta **obdelave starejšega knjižnega gradiva iz skladišča knjižnice**. V letu 2013 je bilo tako na podlagi dela dveh zaposlenih bibliotekark v elektronski katalog podatkov COBISS vneseno okrog 920 izvodov starejših monografskih publikacij. V knjižnici je bila v letu 2013 izvedena enodnevna delavnica za vsebinsko obdelavo starejšega knjižnega gradiva. Delavnice se je udeležilo deset dodiplomskih in podiplomskih študentov prava ter eden izmed pedagogov na Pravni fakulteti v Ljubljani. Udeleženci delavnice so bili ob koncu delavnice z izvedbo delavnice in pridobljenim znanjem zelo zadovoljni. Na podlagi pridobljenega znanja so se štirje študenti prava odločili, da bodo prostovoljno sodelovali v knjižnici pri projektu vsebinske obdelave starejšega knjižnega gradiva iz skladišča knjižnice. Knjižnica bo tudi v prihodnje, v skladu z razpoložljivimi človeškimi viri, nadaljevala s strokovno, vsebinsko in formalno, obdelavo starejšega knjižnega gradiva, saj beležimo, da se uporaba in izposoja starejšega knjižnega gradiva iz skladišča knjižnice povečuje sorazmerno s povečanjem deleža publikacij, ki so že vključene v elektronski katalog cobiss/opac. Zaposleni v knjižnici so v letu 2013 prav tako uspešno opravili izjemno obsežno delo spremembe postavitve knjižnega gradiva, to je 20 letnikov (1980 – 2000) domačih in tujih serijskih publikacij oz. revij, iz prostega pristopa v skladišče knjižnice. Za navedeno spremembo postavitve knjižničnega gradiva se je knjižnica odločila zaradi prostorske stiske v knjižnici. Poleg tega je bilo skupaj s spremembo postavitve serijskih publikacij oz. revij, izvedeno tudi obsežnejše urejanje oz. preurejanje gradiva v skladišču, s čimer je bil pridobljen dodaten prostor v skladišču, kamor smo umestili 20 letnikov revij iz prostega pristopa.

Depozitarna knjižnica ZN DL-027 deluje v okviru Inštituta za mednarodno pravo in mednarodne odnose Pravne fakultete Univerze v Ljubljani od leta 1947. Praviloma ima vsaka država članica OZN pravico do ene depozitarne knjižnice, ki jo gosti ugledna institucija in prejema gradivo brez plačila prispevka. Depozit vsebuje tiskane publikacije (monografije, serijske publikacije in dokumente vseh organov ZN), v zadnjih letih pa je poudarek predvsem na spletnih virih in različnih spletnih bazah podatkov ZN. Prav tako si prizadeva za prehodnost tiskanih oblik v elektronske različice, k čemur prispeva tudi naša Depozitarna knjižnica, saj je bila izmed 368 knjižnic izbrana kot primerna za eno od testnih knjižnic v uvajalnem obdobju.

V letu 2013 je Depozitarna knjižnica ZN poleg rednega knjižničarskega dela (predvsem pomoč pri on-line iskanju dokumentov OZN, ki so težje najdljivi oz. dostopni, izposoja, baze podatkov) izvedla še naslednje ukrepe, ki bodo ostali prioritete tudi v prihodnjih letih:

- predstavljanje dela in zbirk ZN preko spleta;
- kontrolirano izločanje gradiva (predvsem dokumente in publikacije ZN, ki so dostopni prek spleta);
- skeniranje dokumentov, ki niso dostopni prek spleta, tudi za potrebe Dag Hammarskjöld Library;

- ureditev dela knjižničnega skladišča (v sodelovanju s knjižnico Pravne fakultete v Ljubljani), ki je namenjen depozitu OZN (izločitev on-line dostopnih dokumentov).

Povzetek v obliki tabele:

Ključni premiki, prednosti in dobre prakse na področju (največ tri)	Obrazložitev vpliva na kakovost
Zagotavljanje izbora najkvalitetnejše strokovne literature s področja prava.	Knjižnica si, ne glede na spremenjene razmere (okrnjena finančna sredstva), intenzivno prizadeva za zagotavljanje izbora najkvalitetnejše strokovne literature s področja prava, ki je dostopna študentom in zaposlenim na Pravni fakulteti v Ljubljani ter ostalim obiskovalcem knjižnice.
Reševanje prostorskih omejitev.	Z leti je v knjižnici za knjižno gradivo na voljo vedno manj prostora, zato je postavitve in urejanje knjižnega gradiva v knjižnici za preglednost in dostop do gradiva za uporabnike knjižnice zelo pomembno.
Skrb za informacijsko pismenost študentov prava ter dostop do spletnih informacijskih virov s področja prava.	Za kakovosten študij in raziskovanje je izjemnega pomena znanje o iskanju in uporabi informacij preko klasičnih in elektronskih informacijskih virov.
Ključne pomanjkljivosti, priložnosti za izboljšave in izzivi na področju (največ tri)	<u>Predlogi ukrepov za izboljšave</u>
Izobraževanje študentov prava na področju informacijske pismenosti.	Zaradi velikega pomena večšin pravnega pisanja in raziskovanja ter informacijske pismenosti za kakovost študija je treba iskati možnosti za dodatne izboljšave na tem področju, kot je npr. organizacija rednega izobraževanja in usposabljanja študentov prava v okviru pravnega raziskovanja in pisanja.
Najpomembnejše točke, ki so v preteklem letu najbolj vplivale na kakovost področja (največ tri izmed zgoraj navedenih)	Obrazložitev za izbor točke
Zagotavljanje izbora najkvalitetnejše strokovne literature s področja prava.	Knjižnica si, ne glede na spremenjene razmere (okrnjena finančna sredstva), intenzivno prizadeva za zagotavljanje izbora najkvalitetnejše strokovne literature s področja prava, ki je dostopna študentom in zaposlenim na Pravni fakulteti v Ljubljani ter ostalim obiskovalcem knjižnice.
Skrb za informacijsko pismenost študentov prava.	Za kakovosten študij in raziskovanje je izjemnega pomena znanje o iskanju in uporabi informacij preko klasičnih in elektronskih informacijskih virov.

INVESTICIJE, VZDRŽEVANJE, PROSTORI IN OPREMA

Glede na finančno situacijo fakulteta tudi v letu 2013 ni mogla realizirati druge faze zaključka projekta v knjižnici in depozitu fakultete, vezanega na demontažo in ponovno montažo spuščene stropa, ureditev potrebnega tesnjenja tlaka na nivoju prve kleti, tesnjenje AB konstrukcije med prostorom arhiva in prvo kletjo, slikopleskarska dela ter nadzor nad izvedbo del.

Kljub navedenemu pa je treba omeniti, da je fakulteta opravila nekatera nujna vzdrževalna dela:

- letni pregled gasilnih aparatov
- popravilo požarne razsvetljave
- dvoletni pregled požarne razsvetljave
- popravilo strehe nad predavalnicami
- letni pregled dvigal
- čiščenje odtokov ter lovilca maščob
- servis agregata
- servisiranje klima naprav ter menjanje filtrov
- čiščenje parketov
- čiščenje oken
- nabava oglasne deske na hodniku
- popravilo inštalacij v kuhinji
- montaža dodatne ograje na južni strani fakultete.

Na področju investicij, vzdrževanja, prostora in opreme v primerjavi s preteklimi leti ni bilo mogoče zaznati večjih premikov pri kazalnikih kakovosti.

Kljub navedenemu pa je treba omeniti, da so bila v letu 2013 na delih fakultetne stavbe opravljena nekatera *nujna vzdrževalna dela*, kar nakazuje, da se bodo v prihodnje pri zagotavljanju kakovosti odpirala tudi vprašanja s tega področja.

INFORMACIJSKI SISTEM

Strojna oprema informacijskih sistemov se posodablja po potrebi in v skladu s finančnimi možnostmi.

Kot je bilo načrtovano, je bil v letu 2012/13 zamenjan poštni strežnik (nova strojna in programska oprema) ter postavljena nova programska oprema in delno zamenjana strojna oprema za sodobnejši način shranjevanja podatkov. Izvedeno je bilo tudi testiranje arhiviranja določenih podatkov na zunanjo lokacijo, redni postopek le-tega se bo pričel izvajati v začetku leta 2014. Stari strežniki so bili zamenjani z novo virtualno postavitvijo.

Računalniška oprema zaposlenih se redno posodablja, tudi oprema predavalnic in seminarjev je zadovoljiva. V letu 2012/13 je bila izvedena nabava računalnikov in zaslonov za računalniško učilnico, ki je bila s tem v celoti na novo opremljena. V knjižnici so bili dodatno nameščeni štirje računalniki, ki so namenjeni samo za brskanje po spletnem portalu COBISS, kar omogoča hitrejši dostop do informacij o knjižničnem gradivu. Nakupljena je tudi že delno nova računalniška oprema za študente v knjižnici, ki bo postavljena v začetku leta 2014.

Brezžična povezava Eduroam je dobro delujoča v večini prostorov fakultete; brezžičnega omrežja ni še v kletnih prostorih, kjer so seminarji, in v delu knjižnice (izvedba le-tega je odvisna le od finančne razpoložljivosti, predračuni so že pripravljeni).

Zaposlenim na fakulteti so bila zaradi sodobnega načina komunikacije z zunanjimi aplikacijami nameščena **digitalna potrdila**.

Študentski informacijski sistem (VIS oz. ŠIS) je dobro delujoč, največja novost v letu 2012/13 je bilo tehnično in vsebinsko posodabljanje in prilagajanje sistema na povezavo z aplikacijo eVŠ (Evidenčni in analitski informacijski sistema za visoko šolstvo v Republiki Sloveniji), katere glavni namen je urediti natančno evidenco študentov in diplomantov v Sloveniji. Strokovni sodelavci referata in mednarodne pisarne so zato morali do rokov, ki sta jih predvidela Ministrstvo RS za izobraževanje, znanost in šport in Univerza v Ljubljani, zagotavljati ažuren vnos in ustreznost podatkov na elektronskih vpisnih listih

študentov ter pravočasno poročati o različnih aktivnostih (npr. vpisani in izpisani študenti, opravljene obveznosti študentov, diplomanti, študenti na mednarodni izmenjavi – domači in tuji, itd). Preko aplikacije eVŠ se bodo v prihodnje izvajali tudi prijavno-sprejemni postopki za vpis na študijske programe vseh treh stopenj.

Povezljivost kadrovske informatike s finančno-računovodsko informatiko je bila v preteklih letih uspešno izvedena. ŠIS je zadovoljivo povezan s poslovno informatiko.

Fakultetno spletno mesto se sproti nadgrajuje in omogoča obveščanje študentov in širše javnosti o delovanju fakultete. V letu 2012/13 je bilo največ dela vloženega v ažuriranje predmetnikov in učnih načrtov za študijska programa 1. in 2. stopnje ter ažuriranje kontaktnih spletnih strani pedagoških delavcev. Za ustrezno in pravočasno obveščanje študentov je urejeno preko različnih kanalov oziroma informacijskih orodij: ŠIS, spletna oglasna deska (posebno poglavje na spletnih straneh) in prejemanje sporočil po elektronski pošti. V letu 2012/13 je bila študentom prvič ponujena tudi storitev prejemanja fakultetnih obvestil preko SMS.

V letu 2013 je stopil v veljavo nov Zakon o elektronskih komunikacijah in spletno mesto smo morali prilagoditi spremenjenim predpisom glede uporabe t.i. piškotkov – kode, ki ga spletno mesto naloži na uporabnikov računalnik.

Fakulteta v okviru potreb in možnosti načrtuje povezljivost učnega procesa z novimi spletnimi orodji, študija na daljavo pa (še) ne omogoča.

Povzetek v obliki tabele:

Ključni premiki, prednosti in dobre prakse na področju (največ tri)	Obrazložitev vpliva na kakovost
Zamenjava poštnega strežnika in programske opreme za shranjevanje podatkov ter v celoti zamenjana oprema v računalniški učilnici in delno tudi v knjižnici.	Posodobljen način elektronskega komuniciranja, večja varnost podatkov pomeni kakovostnejše delo zaposlenih in študentov.
Tehnično in vsebinsko posodabljanje in prilagajanje fakultetnega študentskega informacijskega sistema (VIS) na povezavo z aplikacijo eVŠ.	Ukrep omogoča večjo <i>preglednost</i> in <i>sledljivost</i> podatkov ter boljšo <i>povezljivost</i> podatkovnih baz.
Ažuriranje podatkov na spletni strani (predvsem pri predmetnikih in učnih načrtih za študijska programa 1. in 2. stopnje).	Zagotovljena boljša (tj. hitrejša) in bolj celovita informiranost študentov.
Ključne pomanjkljivosti, priložnosti za izboljšave in izzivi na področju (največ tri)	Predlogi ukrepov za izboljšave
Večja uporaba modernih spletnih komunikacij oz. orodij (npr. spletne učilnice, možnost, da pedagogi pošiljajo elektronska sporočila študentom direktno iz VIS-a).	S povečano oz. pogostejšo uporabo tovrstnih komunikacijskih orodij bi se povečal in izboljšal pretok informacij med profesorji in študenti, spodbujala bi se interaktivna diskusija (tudi skupinska), itd.
Najpomembnejše točke, ki so v preteklem letu najbolj vplivale na kakovost področja (največ tri izmed zgoraj navedenih)	Obrazložitev za izbor točke
Zamenjava poštnega strežnika in nov način arhiviranja podatkov.	Povečana varnost podatkov, omogočanje boljšega komuniciranja in enostavnejšega dostopa z mobilnimi napravami.

Nova računalniška učilnica.	Pogoj za kakovostnejše sodelovanje študentov v študijskem procesu (zlasti pri samostojnem delu).
Ažuriranje podatkov na spletni strani (predvsem pri predmetnikih in učnih načrtih za študijska programa 1. in 2. stopnje).	Zagotovljena boljša (tj. hitrejša) in bolj celovita informiranost študentov.

ČLOVEŠKI VIRI, OSEBJE

Podobno kot v preteklem letu tudi v letu 2013 **ni bilo bistvenih sprememb pri osnovnih kazalnikih kakovosti** na področju človeških virov oziroma osebja. Na kakovost na tem področju v pretežni meri še vedno močneje vplivajo t.i. *zunanji* dejavniki, med katerimi je treba izpostaviti zlasti zakonodajo (npr. Zakon za uravnoteženje javnih financ (ZUJF)), ki omejuje zaposlovanje ter sklepanje avtorskih in podjemnih pogodb, ter (bistveno) okrnjen dotok finančnih sredstev za financiranje (nekaterih) študijskih programov s strani države. V manjšem obsegu pa je mogoče gibanje kazalnikov kakovosti (pretežno v pozitivni smeri) pripisati tudi vplivu t.i. *notranjih* dejavnikov, tj. (kadrovskim) stanjem v okviru fakultete in fakultetnim ukrepom za izboljšanje kakovosti.

Konec leta 2013 je bilo na fakulteti zaposlenih 67 oseb, od tega 45 pedagoških delavcev, 1 mlada raziskovalka in 21 delavcev, zaposlenih v strokovnih službah. V letu 2013 se je skupno število zaposlenih, v primerjavi z letom 2012 zmanjšalo za 5,63 %.

Pri administrativnem delu osebja je v letu 2013 prišlo do nekaterih kadrovskih sprememb, ki so vplivale na reorganizacijo dela:

- mednarodna pisarna in referat za študentske zadeve sta od februarja 2013 združena v eno enoto, zaposlena v mednarodni pisarni pa je prevzela še delovne naloge vodje referata za 1. in 2. stopnjo (delovno mesto vodje referata prej ni bilo zasedeno);
- v knjižnici je na izposoji je prišlo najprej do zmanjšanja in končno do ukinitve študentske pomoči, spomladi 2013 se je v delo v knjižnici delno vključila nova zaposlena oseba, ki je bila prerazporejena znotraj ustanove;
- jeseni 2013 je morala knjižnica prekiniti sodelovanje z eno izmed zaposlenih bibliotekark katalogizatorok.

Še vedno izstopa neugodno številno **razmerje med številom pedagoških delavcev in številom študentov**, kar privede do preobremenjenosti s pedagoškim delom in posledično negativno vpliva na obseg znanstveno-raziskovalnega dela.

Čeprav se je nadaljeval trend rahlega vpadanja števila vpisanih študentov v prvi letnik fakultete, se zgoraj omenjeno razmerje ni bistveno spremenilo, saj fakulteta zaradi omenjenih omejitev in omejenih finančnih zmožnosti v tudi v letu 2013 ni načrtovala novih (rednih) zaposlitev.

K težavam s kakovostjo v tem segmentu prispeva tudi v preteklih letih že izpostavljena problematika neustrezne **strukture zaposlenih pedagoških delavcev**. Tudi v letu 2013 se je nadaljevalo problematično stanje, ki ga zaznamuje sorazmerno nizko število asistentov v primerjavi z relativno visokim številom univerzitetnih učiteljev (tj. docentov, izrednih ter rednih profesorjev). Od skupno 45 visokošolskih učiteljev in sodelavcev jih je 17 habilitiranih rednih profesorjev, 16 izrednih profesorjev, 9 docentov, 2 asistenta z doktoratom ter 1 asistent z magisterijem.

V letu 2013 je fakulteta prejela 15 vlog za **habilitacijo v naziv** visokošolskega učitelja, znanstvenega delavca ali sodelavca. Fakulteta si bo tudi v prihodnje prizadevala za spremembo habilitacijskih meril v okviru Univerze v Ljubljani, in sicer v smeri pomembnejše vloge pedagoškega dela pri vrednotenju izpolnjevanja pogojev za izvolitev v višji naziv, na kar je bilo opozorjeno tudi v preteklih letih.

Ob teh kadrovskih težavah, ki so v pretežni meri povezane (le) s pedagoškim procesom, stopa v ospredje še dodatna okoliščina, ki utegne negativno vplivati na kakovost v prihodnje, če ni negativnega vpliva pomenila že v letu 2013. Fakulteti grozi postopno upadanje raziskovalnega dela, kar je mogoče bolj ali manj neposredno pripisati **nezadostnosti človeških virov za dovolj obsežno in kakovostno opravljanje (zlasti mednarodne) raziskovalne dejavnosti na področju prava**. Gre torej za podhranjenost z raziskovalnim kadrom oziroma preveč intenzivno pedagoško obremenitev dela zaposlenih, zaradi česar se le-ti ne morejo v zadostni meri udejstvovati še na raziskovalnem področju. Možnosti za spopadanje s tovrstnimi težavami, na katere se je fakulteta opirala v preteklosti, niso več aktualne. Tako je na primer konec leta 2013 na fakulteti delovala le še ena mlada raziskovalka (v letu 2012 je bilo teh 5). V letu 2013 na fakulteti prav tako ni bilo zaposlenega nobenega raziskovalca ali pedagoga, ki bi financiran iz zunanjih virov oziroma sredstev, na primer podoktorskega raziskovalnega projekta. Zato je ob preobremenjenosti pedagoškega osebja toliko bolj pomembno učinkovito povezovanje raziskovalnega in pedagoškega dela, kjer je treba ponovno izpostaviti vključenost pedagoškega osebja fakultete v znanstveno-raziskovalno dejavnost znanstvenih zavodov (inštitutov), ki delujejo pri PF, ter sodelovanje raziskovalcev, ki delujejo v okviru teh zavodov, v pedagoškem procesu na fakulteti.

Fakulteta pa je kot odgovor na stagnacijo (oziroma nakazano upadanje) nekaterih kazalnikov kakovosti na področju kadrov oziroma osebja uspela vpeljati nekatere zasilne ukrepe, ki pomenijo vsaj začasno premostitev zgoraj izpostavljenih težav glede neustreznega razmerja med pedagoškim kadrom in številom študentov, neustrezne strukture pedagoških zaposlitev ter nezadostnega števila raziskovalcev. Med te tudi v letu 2013 gotovo sodi v preteklih dveh letih vzpostavljen **sistem demonstratorjev**, ki zaposlenim pedagogom in raziskovalcem nudijo pomoč pri administrativnih in drugih nepedagoških obveznostih. Kljub pozitivnim izkušnjam iz lanskega leta pa ta sistem še ni zaživel v polni meri, kar potrjuje tudi tako rekoč nespremenjeno število demonstratorjev oziroma demonstratork. Glede na to, da realistično ni mogoče pričakovati, da se bodo zunanji dejavniki, ki vplivajo na kakovost na tem področju, hitro izboljšali, bo torej tudi v prihodnje nujno okrepiti dejavnost demonstratorjev in povečati njihovo število na fakulteti (oziroma posamezne katedre stimulirati, da to možnost izkoristijo).

Fakulteta je v letu 2013 začela tudi z vzpostavljanjem **systema oziroma strategije upravljanja s kadri** na ravni fakultete. Gre za postopno uvajanje ukrepov, kakršen je na primer priprava t.i. kariernih načrtov pedagoškega in raziskovalnega dela zaposlenih (tako po posameznih katedrah kot na ravni fakultete) ali letni razgovor, s katerimi, se povečuje preglednost nad (prihodnjimi) zaposlitvenimi potrebami ter posledično učinkovitejše načrtovanje kadrovske politike, zlasti v luči priprav na reformo študijskega programa.

Pomemben sklop kazalnikov v tem delu se nanaša tudi na **izobraževanje in usposabljanje zaposlenih**. Podobno kot v preteklem letu so bile zaradi že omenjenega problema (pre)obremenjenosti pri pedagoškem oziroma raziskovalnem osebju možnosti intenzivnejšega, dolgotrajnejšega strokovnega izpopolnjevanja ali znanstvenega udejstvovanja izven fakultete omejene.

Za izboljšanje kakovosti na področju (informiranosti in medsebojnega usklajevanja) osebja na fakulteti bi bilo smiselno vzpostaviti tudi sistem celovitega in sprotnega obveščanja zaposlenih o (pomembnejših) stališčih oziroma sklepih Senata ter drugih fakultetnih organov, ki se nanašajo na delovanje fakultete.

Povzetek v obliki tabele:

Ključni premiki, prednosti in dobre prakse na področju (največ tri)	Obrazložitev vpliva na kakovost
Začetek vzpostavljanja strategije oziroma sistema upravljanja s kadri na ravni fakultete.	S postopnim uvajanjem ukrepov, kakršna sta na primer priprava t.i. kariernih načrtov pedagoškega in raziskovalnega dela zaposlenih po posameznih katedrah in uvedba letnih razgovorov, se povečuje preglednost nad (prihodnjimi) zaposlitvenimi potrebami ter posledično učinkovitejše načrtovanje kadrovske politike, zlasti v povezavi s pripravo reforme študijskega programa.
Nadaljevanje dela z demonstratorji oziroma demonstratorkami.	Pomoč zaposlenim pedagogom in raziskovalcem pri administrativnih in drugih nepedagoških obveznostih s strani demonstratorjev odpira začasno rešitev težav glede neustreznega razmerja med pedagoškim kadrom in številom študentov ter neustrezno strukturo pedagoških zaposlitev, tj. enega od ključnih dejavnikov, ki negativno vplivajo na kakovost študijskega procesa.
Ključne pomanjkljivosti, priložnosti za izboljšave in izzivi na področju (največ tri)	Predlogi ukrepov za izboljšave
Neustrezno razmerje med pedagoškim kadrom in številom študentov v povezavi z neustrezno strukturo pedagoških delavcev (tj. razmerjem med visokoškolskimi učitelji in asistenti).	Opredeljeni sta bili dve smeri za ukrepanje pri reševanju tovrstnih problemov: (a) zmanjšati vpisanih študentov in študentk oziroma povečati število pedagoških zaposlitev; (b) povečati število demonstratorjev, natančnejša in predvsem enotna ureditev njihovega položaja ter krepitev njihove vloge v pedagoškem in raziskovalnem procesu.
Nezadostnost človeških virov za dovolj obsežno in kakovostno opravljanje (zlasti mednarodne) raziskovalne dejavnosti na področju prava.	Problem upadanju raziskovalnega dela na fakulteti je s kadrovskega vidika mogoče rešiti: (a) s kadrovske okrepitvijo raziskovalcev (npr. mladih raziskovalcev ali raziskovalcev iz postdoktorskih programov) ; (b) z razbremenitvijo pedagoškega dela zaposlenih in preusmeritvijo pozornosti v raziskovalno delo; (c) z okrepitvijo ali prerazporeditvijo administrativnega osebja posebej za namen priprave in prijavljanja na (mednarodne) raziskovalne projekte.
Neustrezno vrednotenje pedagoškega dela v habilitacijskih postopkih (tj. pri izpolnjevanju pogojev za izvolitev v višji naziv).	Fakulteta si bo v okviru Univerze v Ljubljani še naprej prizadevala za spremembo habilitacijskih meril v smeri večje teže pedagoškemu delu kot enemu od meril v habilitacijskem postopku.
Najpomembnejše točke, ki so v preteklem letu najbolj vplivale na kakovost področja (največ tri izmed zgoraj navedenih)	Obrazložitev za izbor točke
Neustrezno razmerje med pedagoškim kadrom in številom študentov v povezavi z neustrezno strukturo pedagoških delavcev (tj. razmerjem med visokoškolskimi učitelji in asistenti).	Neustrezno razmerje med učitelji in študenti neposredno vpliva na težavnost višanja kakovosti študija, posredno pa tudi na znanstveno in raziskovalno delo.

STORITVE ZA ŠTUDENTE, TUTORSTVO, ŠTUDENTSKI SVET IN INTERESNA DEJAVNOST

Informiranje in svetovanje bodočim študentom je na fakulteti dobro organizirano. Dijaki, ki se imajo namen vpisati na Pravno fakulteto se lahko seznanijo s programom in študijem na informativnih dnevih na srednjih šolah in gimnazijah, kjer potekajo predstavitve profesorjev in študentov, na *Informativi*, ki vsako leto poteka na Gospodarskem razstavišču, kjer študentje odgovarjajo na vprašanja zainteresiranih in na informativnih dnevih na Pravni fakulteti.

Za informiranje študentov na fakulteti in administrativno delo skrbita **študentski referat za prvo in drugo stopnjo** in **študentski referat za tretjo stopnjo**, ki preko objav na oglasni deski in preko internetne oglasne deske obveščata študente o aktualnem dogajanju in o študijskem procesu. Na tak način imajo študentje dostop do informacij, ki se tičejo študija in tudi obštudijskih dejavnosti. Poleg tega pa imajo študentje možnost v času uradnih ur referata pridobiti informacije glede študija in ostalih zadev, ki so v povezavi s študijskim procesom na fakulteti. Delo obeh referatov je dobro in ažurno, ter se prilagaja potrebam študentov (v lanskem letu je tako na prošnjo študentov tudi referat za prvo in drugo stopnjo enkrat v tednu govorilne ure prestavil na popoldanski čas).

V kontekstu problematike informiranja študentov bi bilo morda smotno razmisliti o ustrežnejšem načinu zagotavljanja (ažurnih) informacij o načelnih stališčih, usmeritvah ali praksi fakultetnih organov pri **odločanju o izjemnih vpisih** oziroma **podaljšanju statusa študenta**. Jasna in vnaprej znana načelna stališča (oziroma njihove morebitne spremembe) Senata ali drugih fakultetnih organov v zvezi z odločanjem o tovrstnih vlogah študentov imajo potencialno pozitiven vpliv na kakovost študijskega procesa in lahko obenem pripomorejo k bolj učinkovitemu delovanju fakultetnih organov na tem področju.

Karierno svetovanje in **karierne aktivnosti** organizirajo Karierni centri Univerze v Ljubljani v sodelovanju s Pravno fakulteto in Študentskim svetom Pravne fakultete. Karierni centri organizirajo številne dogodke in okrogle mize kamor povabijo strokovnjake, ki delajo v pravnem poklicu ter tako študentom svetujejo kako postopati v nadaljevanju njihove kariere. Predstavnica Kariernega centra UL na fakulteti tedensko izvaja svetovanje in organizira dogodke posebej za študente fakultete (obisk potencialnih delodajalcev itd.). Poleg kariernih centrov pa nudijo študentom pomoč tudi profesorji na Pravni fakulteti, ki študentom pomagajo in odgovarjajo na vprašanja v povezavi s kariero.

Infrastruktura na fakulteti je primerno prilagojena **študentom s posebnimi potrebami**, saj je študentom omogočeno nemoteno gibanje in dostop do vseh prostorov na fakulteti (dvigala, prilagojene učilnice itd.). Študentom s posebnimi potrebami so na voljo vse informacije in pomoč, ki jo nudijo službe, ki skrbijo za svetovanje in pomoč vsem študentom. Poleg tega se študentom s posebnimi potrebami skuša nuditi dodatno pomoč v obliki tutorstva za študente s posebnimi potrebami.

Na fakulteti je vzpostavljen eden izmed boljših **tutorskih sistemov** na Univerzi v Ljubljani. Tutorstvo temelji na prostovoljnosti in samoiniciativnosti študentov višjih letnikov, ki želji pomagati mlajšim kolegom pri učenju in pri študiju na fakulteti.

V študijskem letu 2012/13 je bilo na pravni fakulteti pet različnih oblik tutorstev in sicer uvajalno tutorstvo, predmetno tutorstvo, tutorstvo za študente s posebnimi potrebami, tutorstvo za tuje študente in splošno tutorstvo. Obliki tutorstev, ki so se izkazale za najboljše in najbolj dejavne v študijskem letu 2012/13 sta bili predmetno tutorstvo in tutorstvo za tuje študente.

Predmetno tutorstvo se je izvajalo pri osmih predmetih in sicer pri predmetu Ekonomija, Rimsko pravo, Uvod v civilno pravo, Ustavno pravo, Uvod v pravoznanstvo, Delovno pravo, Kazensko materialno pravo in Kazensko procesno pravo. Tutorska srečanja pri predmetnih tutorstvih potekajo na redni ravni (povprečno enkrat tedensko) in so izjemno dobro obiskana.

Pri tutorstvu za tuje študente tutorji skrbijo za študente, ki pridejo na ERASMUS izmenjavo, in tudi za študente, ki pridejo na študij iz tujine.

Predmetno tutorstvo koordinira koordinatorka tutorjev, tutorstvo za tuje študente pa koordinato za tuje študente (oba iz vrst študentov), ki skrbita za dobro delovanje tutorstva, povezavo med različnimi tutorji in povezavo med tutorji in zaposlenimi na fakulteti.

Senat fakultete je na predlog tutorjev v letu 2013 sprejel *Pravilnik o tutorstvu* (glej tudi prvo točko tega poglavja), ki vzpostavlja tudi novo *komisijo za tutorstvo*. Pravilnik ureja že vzpostavljena običajna pravila študentskega tutorstva uvaža pa nekaj novosti, npr. dodaten nadzor pri izbiri in preverjanju kakovosti tutorjev in njihovega dela.

Študentski svet je predstavniški organ študentov. Sodeluje pri oblikovanju študijskega procesa na fakulteti in se bori za uresničevanje pravic študentov. Seje študentskega sveta na katerih se sprejemajo odločitve potekajo vsaj enkrat mesečno. Mnenja in predlogi študentov so v študentskem svetu vedno obravnavana in posredovana vodstvu fakultete. Študentski svet tudi imenuje predstavnike študentov v organe fakultete (Akademski zbor, Senat in delovna telesa senata). Študentje so v organih fakultete **enakovredni člani** in imajo enako glasovalna pravico kot profesorji. Študentje so preko svojih predstavnikov **zastopani v skoraj vseh fakultetnih organih** (Senatu in njegovih komisijah), z izjemo Upravnega odbora. Mnenja študentskih predstavnikov in njihov glas so enakovredna ostalim članom Senata in komisij. Njihovi **predlogi in iniciative** so slišani, in kadar so v skupnosti prepoznani kot koristni tudi uresničeni (npr. sprejem Pravilnika o tutorstvu na predlog študentov).

Študentski svet si je že v lanskem letu prizadeval, da bi tudi v Upravnem odboru pridobili svojega predstavnika, a za enkrat še ni bil uspešen, zato bo s prizadevanji nadaljeval tudi v prihodnjem letu.

Fakulteta, njeni pedagogi in študentje organizirajo različne možnosti **interesnega udejstvovanja izven okvirov rednega študijskega programa**. Poleg nekaterih tradicionalnih interesnih dejavnosti in projektov (npr. predavanja različnih gostov v okviru mednarodnega foruma, tečaji tujih jezikov, ekskurzije, projekt Pravo in film, filozofska skupina, revija Pamfil, Debatni klub, Retorika, itd.), želimo posebej opozoriti na naslednje aktivnosti v preteklem letu:

- odlična udeležba in rezultati študentov na mednarodnih tekmovanjih iz simulacij reševanja pravnih sporov (t.i. moot court tekmovanjih);
- 5. Pitamičevo tekmovanje študentov prava (gre za vseslovensko tekmovanje simulacije postopka pred ustavnim sodišče, ki ga organizira Pravna fakulteta Univerze v Ljubljani);
- 2. Pravna rešitev (gre za tekmovanje v iskanju rešitve primera iz prakse gospodarskega prava, ki ga organizira Ženevski klub pod okriljem Pravne fakultete Univerze v Ljubljani);
- Tri Pravne klinike (Pravna klinika: Pravo v Športu, Pravna klinika za varstvo okolja in Pravna svetovalnica za begunce in tujce);
- Pevski zbor, v katerem pojejo študenti in diplomanti prava (Pravne fakultete Univerze v Ljubljani): zbor redno nastopa na podelitvah diplom in drugih dogodkih na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani, ter izven nje (npr. Revija študentskih pevskih zborov, Študentska arena, Dnevi slovenskih pravnikov, Revija ljubljanskih zborov, itd.). V zadnjih letih skrbi za širšo obliko kulturnega udejstvovanja študentov na fakulteti;
- Društvo HOPE (Holistična odvetniška pisarna): poleg dobro obiskanih predavanj in delavnic je društvo tudi v preteklem letu organiziralo izjemno koristne psihoedukativne skupine;
- Seminar o pravnem raziskovanju in pisanju: v aprilu je bil izveden poskusni seminar o pravnem raziskovanju in pisanju, na katerem so študentje na teoretični ravni spoznavali in se na praktični ravni preizkušali v izbiri teme in pripravi dispozicije raziskovalnega dela, iskanju

literature po različnih (elektronskih in neelektronskih) bazah, ter osvajali večine pisanja raziskovalnega dela;

- Delavnica na temo vsebinske obdelave starejšega knjižničnega gradiva Knjižnice Pravne fakultete Univerze v Ljubljani: študenti so spoznavali delo in se v enodnevni delavnici preizkušali v določanju ključnih besed iz starejše knjižnične literature. Na ta način so se aktivno spoznali z enim od knjižničnih del, spoznali pa so tudi bogat knjižnični fond, različne iskalne baze, tuje jezike in pisave, itd.

Na kakovost celotnega študijskega procesa gotovo vplivajo tudi različna vabila pedagogov, ki študentom omogočajo, da sodelujejo pri različnih **raziskovalnih projektih**, ter **delavnice** in drugi **seminarji**, ki so organizirani na fakulteti. Sodelovanje študentom omogoča spoznavanje narave raziskovalnega dela, sodelovanje pri raziskovalnem delu, specifično pravno področje, pa tudi boljše poznavanje pedagoga(ov), ki projekt vodijo ter drugih sodelavcev na fakulteti. Boljše poznavanje omogoča boljše sodelovanje pri prihodnjih projektih, stimulatивно pa vpliva tudi na študentov redni učni proces.

Povzetek v obliki tabele:

Ključni premiki, prednosti in dobre prakse na področju (največ tri)	Obrazložitev vpliva na kakovost
Predmetno tutorstvo.	Predmetno tutorstvo se na fakulteti izvaja na visoki ravni. Študentje tutorji pomagajo študentom pri učenju in pripravi na izpite. Odraz kakovosti so mnenja študentov, ki kažejo na to, da so tutorstva kvalitetna in pripomorejo pri pridobivanju boljšega znanja in posledično boljših ocen pri opravljenih izpitih.
Dobre možnosti obštudijskega udejstvovanja.	Udejstvovanje v fakultetnih skupinah, raziskovalnih projektih pedagogov in različnih delavnicah so odlična priložnost za spoznavanje in urjenje dodatnih veščin, ki jih potrebuje vsak pravnik, boljše spoznavanje fakultete in njenih sodelavcev, ter spodbudna motivacija, ki jo študent potrebuje pri rednem študiju.
Ključne pomanjkljivosti, priložnosti za izboljšave in izzivi na področju (največ tri)	Predlogi ukrepov za izboljšave
Neustrezna ureditev študijskega programa v obliki ločene prve in druge bolonjske stopnje.	Reforma študijskega programa z vpeljavo enovitega petletnega magistrskega študija prava.
Pomanjkanje (ažurnih) informacij o (morebitnih spremembah) načelnih stališč usmeritev ali prakse fakultetnih organov pri odločanju o izjemnih vpisih oziroma podaljšanjih statusa.	Izboljšanje sistema obveščanja študentov pred oddajo vlog za izjemni vpis ali podaljšanje statusa s strani Študentskega sveta in fakultete glede načelnih stališč, usmeritev in praksi fakultetnih organov pri odločanju v preteklih letih.
Najpomembnejše točke, ki so v preteklem letu najbolj vplivale na kakovost področja (največ tri izmed zgoraj navedenih)	Obrazložitev za izbor točke
Predmetno tutorstvo.	Predmetno tutorstvo se na fakulteti izvaja na visoki ravni. Študentje tutorji pomagajo študentom pri učenju in pripravi na izpite. Odraz kakovosti so mnenja študentov, ki kažejo na to, da so tutorstva kvalitetna in pripomorejo pri pridobivanju boljšega znanja in posledično boljših ocen pri opravljenih izpitih.

IZVAJANJE ŠTUDENSKIH ANKET

Univerza v Ljubljani je v okviru projekta KUL v letu 2013 izvajala aktivnosti (ki jih bo nadaljevala tudi v letu 2014), ki se nanašajo na prenovu študentske ankete Univerze v Ljubljani. Komisija za kakovost Pravne fakultete v Ljubljani je s svojimi mnenji in predlogi aktivno sodelovala pri omenjeni prenovi. V letu 2013 je bil tako pripravljen nov predlog študentske ankete in pravilnika o študentski anketi.

Fakulteta je v letu 2013 izvedla študentsko anketo v skladu s postavljenimi pravili, v letu 2014 pa želi še dodatno izboljšati posredovanje rezultatov študentske ankete odgovornim osebam za posamezna področja na fakulteti ter tako omogočiti in okrepiti aktivnosti na fakulteti, ki se nanašajo na analizo rezultatov študentske ankete. Prav tako bo fakulteta v letu 2014 pripravila in izvedla anketo med diplomanti fakultete.

IZVAJANJE DRUGIH ANKET, ANALIZ IN METOD ZA PRIDOBIVANJE POVRATNIH INFORMACIJ RAZLIČNIH SKUPIN IN NJIHOV VPLIV NA KAKOVOST

Podobno kot v preteklih letih je fakultetna mednarodna pisarna tudi v tem študijskem letu izvedla posebno anketo za ugotavljanje zadovoljstva tujih (izmenjavnih) študentov in študentk, ki so študijskem letu 2012/13 opravljali študijsko izmenjavo na PF UL (natančneje glej, poglavje II., točka 2.1).

CILJI

1. Ponovna obuditev založniške dejavnosti
Kot je bilo predlagano že v lanskem poročilu o kakovosti, se fakulteta zavezuje, da bo ponovno preučila možnosti za obuditev (lastne) založniške dejavnosti, zlasti pa za izdajanje študijskega gradiva po študentskih dostopnih cenah. Gre za že predlagani ukrep, ki je, kljub posameznim uspešno izvedenim založniškim podvigom, v pretežni meri ostal na ravni predloga.
2. Sprejem vizije oziroma strateških usmeritev za prihodnje delovanje fakultete
Glede na vse spremembe, ki fakulteto čakajo v prihodnjih letih bodisi zaradi spremenjenih razmer (npr. vedno bolj omejen obseg javnih finančnih sredstev za njeno delovanje) bodisi zaradi želje oziroma prizadevanja fakultete (npr. prenova študijskega programa), je eden od pomembnih ukrepov tudi premislek o dolgoročnih ciljih, ki jih želi v prihodnje doseči in vrednotah, ki jo bodo pri tem vodile.
3. Prizadevanje za vključitev v domačo in mednarodno raziskovalno dejavnost
Zaradi neustreznih meril vrednotenja v <i>domaćih</i> postopkih izbora raziskovalnih projektov za področje prava in premajhnih izkušenj s pripravo kakovostnih predlogov <i>mednarodnih</i> projektov ima fakulteta majhne možnosti za pridobitev tovrstnih projektov, kar pomeni manjši obseg raziskovalnega dela učiteljev, ki je bistveni dejavnik kakovosti. Zato si bo fakulteta v prihodnje prizadevala za bolj aktivno vlogo pri iskanju partnerstva v mednarodnih projektih oziroma pri oblikovanju predlogov projektov kot vodja konzorcija. Vsak član fakultetne raziskovalne skupine bo ob upoštevanju obstoječih mednarodnih povezav proučil možnost vključitve v mednarodne raziskovalne projekte.
4. Prenovitev študijskega programa na vseh stopnjah
Fakulteta bo v prihodnjem letu intenzivno nadaljevala začeto razpravo o (vsebinski) prenovi študijskega programa na prvi in drugi stopnji ter s prizadevanji za vzpostavitev enovitega petletnega študijskega programa. Prav tako bo fakulteta fokusirala razpravo o (ne)ustrezni zasnovi doktorskega študija in se odločila za eno od možnih smeri za prenovitev doktorskega študijskega programa.
5. Utrditev seminarjev o pravnem pisanju in raziskovanju
Čeprav je bil tudi v preteklem študijskem letu v sodelovanju s knjižnico uspešno izveden poseben seminar o

pravnem pisanju in raziskovanju, fakulteta ni uspela v celoti preučiti možnosti za uvedbo izbirnega predmeta s tovrstno tematiko, kar je bil eden od predlaganih zaključnih ukrepov lanskoletnega poročila, zato predlog tega ukrepa ostaja aktualen za naslednje leto.

6. Boljše posredovanje rezultatov študentskih anket vsem deležnikom na fakulteti in nadgraditev podatkov o zadovoljstvu študentov s podatki o zaposljivosti in zadovoljstvu diplomantov

Fakulteta je tudi v preteklem letu izvedla študentsko anketo v skladu s pravili in o rezultatih obvestila (zlasti) pedagoški del osebja, v prihodnjem letu pa želi dodatno izboljšati posredovanje rezultatov študentske ankete odgovornim osebam za vsa področja delovanja fakultete (npr. tudi glede delovanja strokovnih služb). Poleg tega bo fakulteta v prihodnje pridobila tudi podatke, ki se nanašajo na zaposljivost in zadovoljstvo njenih diplomantov, s čimer bo pridobila še širši vpogled v mnenja uporabnikov oziroma povratno informacijo o ustreznosti svoje vizije in delovanja.

OCENA GOSPODARNOSTI

Pravna fakulteta se zaradi večletnega krčenja javnih finančnih sredstev trudi v kar največji možni meri zagotavljati kakovost fakultete in zasledovati vizijo in cilje fakultete. Tudi v letu 2013 je bil za fakulteto izziv zagotavljati in krepiti kakovost. Med najpomembnejšimi problemi velja ponovno poudariti zlasti izrazito slabo številčno razmerje med učitelji, znanstvenimi sodelavci in študenti (ki je skoraj trikrat manj ugodno od povprečja na Univerzi v Ljubljani), kar se kaže v prekomerni obremenitvi učiteljskega kadra, saj učitelji in sodelavci fakultete izvedejo bistveno več neposredne pedagoške obveznosti, kot je določena v 1. odst. 63. člena Zakona o visokem šolstvu.

Prav tako velja opozoriti na ne povsem ustrezen model študija prava (model 4+1), saj se za opravljanje pravniškega poklica v pravosodju zahteva izobrazba druge stopnje, zato si je fakulteta prizadevala za uvedbo enovitega petletnega študija.

Poslovno leto je potekalo v skladu s pričakovanji in načrtanimi cilji. Pri poslovanju je fakulteta ravnala skrbno, učinkovito, gospodarno in kvalitetno. Pri poslovanju smo ravnali v skladu s predpisanimi varčevalnimi ukrepi ter se dosledno držali načela skrbnega gospodarja. V prihodnjem letu in naslednjih letih bo tako kot v letu 2013 fakulteta, zaradi popolnega izostanka proračunskih finančnih sredstev za financiranje 1. letnika magistrskega študijskega programa Pravo, težko uresničevala načela skrbnega gospodarjenja.